

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V opravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Ilustrati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Perična ozračila, zabvale, osmrtnice itd.:
enostolpna poltivrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna poltivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni
medje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojno posojilo.

Ljubljanski knezoškof piše svoji
duhovščini glede vojnega posojila na-
slednje:

Iz časopisov Vam je znano, da se
je razpisalo vojno posojilo v pokritje
izrednih vojnih stroškov. Vsak držav-
ljan naj posodi državi, kolikor največ
more. S tem naj pokaže svoj avstrijski
ponos, svojo domovinsko ljubezen in
pripravnost za našo domovino tudi kaj
žrtvovati.

Kdor ima denarja, s katerim more
razpolagati tako, da letno ne troši
glavnice, ampak samo obresti, naj za-
piše za vojno posojilo. Dobil bo zadolž-
nico in 11 obrestnih listov. Posojena
glavnica se bo obrestovala po 5½%.
Obresti se računajo od 1. novembra
1914 in se bodo plačevala 1. aprila in
1. oktobra vsakega leta. Dne 1. aprila
1920 se vrne vsa glavnica. Za zadolž-
nico vredno 100 K, se vplača le 97½
kron; vrne se pa vsa vsota na zadolžni-
ci zapisana. Denar je torej naložen do-
bro in tudi sirotinsko varno.

P. n. gg. duhovnike prosim, da to
posojilo priporočite vernikom na priž-
nici, pa tudi osebo posebno tistim, ki
imajo več denarja in morejo večjo vsoto
za šest let utrpeti. Tudi gospodje
sami se udeležite kar največ morete.
Zapiše se po 100, 200, 300 K itd., ker na
take vsote bodo glasile zadolžnice.

Ker je posojilo sirotinsko varno, se
dopusti, da se v to svrhu uporabijo tu-
di cerkveni denarji: glavnice ustanov,
nadarbine ali obresti, ki se kaj ne ra-
bijo. Posojilnice so dolžne dotične vlo-
žene vsote izplačati. Minister želi, da
bi se ti razpoloživi denarji naložili na
vojno posojilo. Se ve, da vinkulirane
državne obveznice se ne morejo po-
rabiti.

Pripravek se zgleda pri kaki banki,
ki je za to pooblaščen, ali pri c. kr.
poštah. Pri tej se bodo dobile tudi za-
dolžnice.

Pismena prijava naj se glasi: »Na
podlagi priobčenih subskripcijskih po-
gojev podpisem nominelno K . . . 5½%
avstrijskega vojnega posojila 1914, ter
se zavežem prevzeti in plačati zadolž-
nice na podlagi dodeljenih mi koma-
dov.« Pri bankah in poštah se pa dobe
že tiskani vzorci, ki se kar podpisujejo.
Prijava se priloži 10 % zapisane vsote.
Kdor bo imel plačati 200 K, jih bo mo-
ral plačati dne 4. decembra. Kdor bo
imel plačati nad 200 K, bo plačal dne
4. decembra 30 %, dne 16. decembra zo-
pet 30 %, dne 2. januarja 1915 nadalj-
nih 20 % in dne 15. januarja ostanek.

Kn.-šk. ordinariat v Ljubljani
dne 17. novembra 1914.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

× × ×

Županstvom na Kranjskem

Je poslal kranjski deželni odbor okrožnico,
v kateri jim pojasnjuje vojno posojilo ter
pravi:

Občine se pozivljejo, da se nabave
vojnega posojila udeležijo z vso vmeno in
s tem koristijo občinskim dohodkom in
učinijo patrijotično dejanje in tako poma-
gajo, da se naša hrabra armada preskrbi
z vsem potrebnim in zasigura zmaga zoper
vse sovražnike.

Priznanje ugodnega uspeha vojnega
posojila je obenem najboljšo zavarovanje
zoper vojni davek, ki bi bil sicer neiz-
ogiben.

Podpis posojila je mogoč samo do 24.
novembra t. l. opoldne, tedaj se treba
nujno oglašiti, da se ne zamudi ugodna
prilika! Če je županstvu na tem, da mu
podpis posojila izpelle deželni odbor, te-
daj je potreba, da se na deželni odbor
obrne vsaj do 22. novembra t. l.

× × ×

Podpisovanja.

Trst, 14. novembra. Pri podružnici
Kreditnega zavoda so dosegle subskrip-

cije za vojno posojilo do včeraj opoldne
znesek 4 milijone kron, pri Banci Com-
merciale Triestina so podpisali 2 milio-
na, med drugimi Fratelli Brunner 200.000
kron, nadalje je sklenila tudi tržaška ju-
dovska cerkvena občina, da podpiše 100
tisoč kron. Kakor poročajo listi, je skle-
nila Riunione Adriatica di Sicurtà podpi-
sati 6½ milijona, in sicer 4 milijone na
avstrijsko in 2½ milijona na ogrsko vojno
posojilo. V to vsoto pa niso vštete sub-
skripcije njenih podružnic.

Dunaj, 19. novembra. Pri nižjeavstrij-
ski eskomptni družbi so podpisali za vo-
no posojilo: Avstrijska zavarovalna druž-
ba »Donau« 4 milijone kron, zavarovalna
akcijska družba »Danubius« pol milijona
kron na avstrijsko in ogrsko vojno posoji-
lo, član gosposke zbornice Anton Dreher
milijon kron, Tovarna vijakov — delniška
družba Brecillier Urban — milijon kron,
dr. Rihard baron Drasche milijon kron.

Dunaj, 19. novembra. Kot sporoča
poštna hranilnica, je bilo včeraj izvršenih
13.000 malih subskripcij pri poštni hranil-
nici za vojno posojilo. Ravnateljstvo av-
strijske založbe šolskih knjig je podpisalo
1 milijon kron, dežela Nižjeavstrijska pa 7
milijonov 900.000 kron na vojno posojilo.

Budimpešta, 19. novembra. Celotna
vsota dosedanjih subskripcij za ogrsko vo-
no posojilo znaša pri tukajšnji podružnici
anglo-avstrijske banke 10.112.000 K.

Dunaj, 19. novembra. Assicurazione
Generali v Trstu je podpisala 7 milijonov
kron za avstrijsko in 4 milijone kron za
ogrsko vojno posojilo. Pri prvi avstrijski
hranilnici se je včeraj podpisalo 3.660.000
kron. Cesarska akademija znanosti je vče-
raj pooblastila izvanredni plenarni seji
predsedstva, da naj podpiše za 250.000 K
vojnega posojila.

Na jug.

(Od našega vojnega poročevalca.)

15. novembra.

Dasi je bilo v Przemyslu za nas
mного zanimivega in poučnega in bi
se bilo v resnici izplačalo še dolgo tam
ostati, smo se vendar le že 3. novembra
popoldne odpeljali po železni cesti.
Ravno so se pripravljali oni dogodki, ki
jih je pred nekaj dnevi označil uradni
komunike s kratkimi besedami: Pre-
mysl je obkoljen. Da se o priliki takih
operacij precej vidi in sliši, kar se za-
enkrat se ne more objaviti, si vsak lah-
ko misli; toda čitatelji naj krote svojo
radovednost. Vse pride ob svojem času.

V svoje navadno bivališče smo se
vozili po velikih ovinkih. Naravnostne,
najkrajše zveze so bile prenapolnjene z
vlaki za ranjence, municijo, oskrbo itd.;
zato smo rabili do doma približno tri
dni, kar v etapnem prostoru ni nič no-
vega. Tam se o priliki lahko voziš prav
hitro, ali pa tudi prav počasi, kakor
ravno hoče ljubi Bog in ne železničar-
ji. Zato so moja poročila precej dolgo
izostala — ne iz lenobe, marveč ker
človek ne najde vedno prilike, da bi
delal.

Pri Novemiatu smo se peljali
čez zasilni most, ker je bil težki želez-
niški most razstreljen. Bil je gradizno-
strahoten, veličasten pogled na zvite
stebre, ki so v luninem svitu žalostno
moleli v zrak. Nedaleč se je slišalo gro-
menje topov, kakor bi hoteli reči: »To
je naše delo!«

Vozili smo se brez luči, vse zagr-
njeno. Nekaj časa progla ni bila po-
vsem varna in vozili smo se s straho-
vito naglasi. Varno je varno!

Zjutraj smo dospeli v Zagorž, po-
staja pred Sanokom, kjer smo tudi mo-
rali čez zasilni most. Toliko vlakov ka-
kor na progi Chyrov—Zagorž—Sanok
na odprti progi še nisem nikdar videl.
Železničarji — vseskoz sami Nemci! —
so svojo službo v resnici požrtvovalno
opravljali; po 70 do 80 ur že niso prišli
do počitka. Vsa čast jim!

O Przemyslu bi imel še nekaj ma-
lega dodati: bolnišnice. Otročje bi bilo
trditi, da je na fronti videti samo do-

bre, prijetne slike; dovolj je tudi gorja
in bede, kakor v vsaki vojni. Da koli-
kor le mogoče omili usodo ranjencev
in bolnikov, je trdnjavsko poveljstvo
izpraznilo celo vrsto najlepših javnih
in zasebnih zgradb in jih priredilo v
bolnišnice. Največja in najzanimivejša
je seveda stalna garnizijska bolnišni-
ca, katero smo si ogledali. Vodil nas je
sam poveljnik, višji štabni zdravnik dr.
Jaglarz.

Bolnišnica je sezidana po pavi-
ljonskem sestavu in ima prostora za
2000 oseb. Sprejemajo samo najtežje
slučaje, lahko ranjene pa porazdele po
zasilnih bolnišnicah. V bolnišnici je na
razpolago veliko število zdravnikov,
med njimi mnogo odličnih profesorjev
kirurgije, tako da se v resnici reši vsa-
ko življenje, katero je sploh še mogoče
rešiti. Tudi ujetje ruske ranjence spre-
jemajo tu in ujet ruski štabni zdrav-
nik, Poljak, vodi njihovo zdravljenje.
Popisovati bolnišnične dvorane bi bilo
odveč, ker so povsodi enake — tu ka-
kor v Ljubljani in kjerkoli drugod. Po-
vsodi največja snaga in najnatančnej-
ši red. Posamezne sobe so majhne in
imajo prostora za kakih 15 do 20 bol-
nikov; toda v vsaki sobi deluje po 5 do
6 izšolanih strežnic, o katerih se je
voditelj na vso moč pohvalno izrazil.
Samo v paviljonu za kolernne bolnike
ima voditelj težave s strežnim oseb-
jem, kar je naravno; boja z bacili se
nobena strežnica rada ne loti. Zato za-
služijo tem večje priznanje one, ki ima-
jo dovolj poguma, da strežejo najbed-
nejšim med bednimi.

V bolnišnici sami je videti še do-
kaj sledov zadnjega obstreljevanja.
Šrapnelski drobci so poškodovali ste-
ne, z drevja štrle odlomljene veje in
sveže zasute jame na vrtu označujejo
mesta, kamor so bile udarile granate.
Na dvorišču ležita še dve celi granati,
ki se nista bili razleteli; prostor je
ograjen. Znan je slučaj, ko je skozi
strop udrla granata nekemu lahko ra-
njnemu odrgala obe nogi — in sicer
zato, ker je bil noge položil navzkriž;
drugače bi bil nesrečnik izgubil le eno
nogo.

S sanitetnimi potrebščinami itd. se
ne štedi in je bolnišnica z vsem bogato
založena, za kar gre hvala energični
delavnosti dr. Jaglarza, ki se v resnici
nisi in dan trudi, da bolnikom olajša
osodo. Kakor šef, tako dela celokupno
osebje. Če se nikjer drugod na naših
napravah neče ali ne more najti kaj
dobrega, tu treba reči: To je dobro.
Zdravniki so svojo nalogo sijajno reši-
li, v kolikor je to v človeških močeh in
bilo bi krivično, ako bi se to zamolčalo.

O naši vožnji čez Gornje Ogrsko do
naše izhodne postaje ni veliko pove-
dati. Povsodi iste slike; kamor se po-
gleda, sam rdeči križ, rdeči križ, brez
konca in kraja. Da smo si v tokajskem
ozemlju pošteno privoščili letošnjo
kapljico, je sicer res, a to ne spada
semkaj — potopise si prihranimo za
drugipot.

Komaj smo se vrnili v naš stan in
se uredili v starih stanovanjih, že je
nenadoma prišlo povelje: jutri zjutraj
ob 4. uri odhod na južno bojišče. Jaz
svoje priloge še niti nisem bil izločil
in že je bilo zopet treba nazaj na vlak.
A šel sem rad. Kot poročevalec treba
pač delati in ne misliti na zabavo; šel
sem toliko raje, ker imam za jug mno-
go več misla in razumevanja nego za
sever. Južno bojišče je za nas zani-
mivejše, ker nam je bližje, severno pa je
važnejše.

V Budimpešti.

Prvi odmor na potovanju smo ime-
li v Budimpešti. Mesta samega ne bom
opisoval iz že navedenega razloga —
kdor hoče, naj si kupi Bädkerja —
pač pa hočemo nekaj malega omeniti,
kar smo ondi videli in slišali.

Celo mesto naravnost plava v pa-
triotizmu. Povsodi madžarske zastave,
povsodi napis: Eljen a kiraly, eljen a
haza. Po vseh izložbenih oknih se vi-

dijo slike našega in nemškega cesarja.
V kinematografih same vojne slike;
kadar marširajo nemške čete (na sli-
kah seveda), tedaj se takoj oglasi plo-
skanje, če se pa prikažejo ogrski hu-
zarji, potem se viharno ploskanje kar
noče poleči. Politizira se v Budimpe-
šti več nego kjerkoli drugje na svetu in
v sedanjih časih delajo prodajalci ča-
sopisov izvrstne kupčije. Pred ured-
ništvimi velikih budimpeštanskih listov,
kakor »Az Est«, »Az Ujsag«, »Pesti Hir-
lap« itd. se gnete množica, da se ko-
maj prerije skozi njo ter čita z veliki-
mi črkami natisnjene najnovejše brzo-
jave z bojišč. Reklamo delati znajo
ogrski časnikarji, to je res.

Naš prvi uradni sprejem je bil pri
nadžupanu dr. Barczyju, katerega na-
govor je prinesel korespondenčni urad.
Fin, simpatičen mož, plemeniti obraz-
nih potez in nad vse skromnega vede-
nja. Dostojanstven, odličen mož. Z ne-
katerimi svojimi uradniki nam je raz-
kazal dve bolnišnici, ki pričata o si-
ljajnih praktičnih zmožnostih gospo-
dov, ki so ji ustanovili.

Peljali smo se v avtomobilih naj-
prej v bolnišnico mesta Budimpešte.
»Oglejte si jo z isto ljubeznijo, s katero
smo jo mi ustanovili« — tako nam je
rekel dr. Barczy in po pravici. Je to
velika, še surova zgradba, ki je name-
njena za plinarjo, a jo je mesto sedaj
z velikimi stroški preuredilo v bolniš-
nico in jo opremilo z bogatimi pripo-
močki. Sprejmejo vsakega, kdor pride:
lahko in težko ranjene, vse vrste čet,
vse narodnosti, brez razlike. Zavod vo-
di profesor Dollinger, eden najbolj zna-
nih in najslavnejših budimpeštanskih
kirurgov. V velikih dvorah leži po
200 do 300 bolnikov, v celi bolnišnici je
prostora za približno 10.000 oseb. Ku-
hinja je nekaj posebnega; zaloge, ki
smo jih ondi videli, pričajo o izvrstni
preskrbi v zmislu zdravniških odredb.
V vsaki sobi visi kot edini okrasek kra-
ljeva slika, ovita s smrečjem: Eljen a
kiraly. Vse vzdrževalne stroške nosi
budimpeštanska mestna občina; ne
lahko sicer, ker ima mesto že sicer ve-
likanske redne izdatke, a nosi jih ven-
dar. Naj bo kdo politično prijatelj ali
sovražnik Madžarov, kar je res je res:
Vse store, kar le morejo, brez ozira na
žrtve.

Drugo bolnišnico, ki smo si jo
ogledali, so ustanovili budimpeštanski
denarni zavodi. Za 100.000 K najemni-
ne so najeli neko zgradbo, ki je name-
njena za elektrarno, in jo na najmo-
dernejši način uredili za bolnišnico. V
nobeni bolnišnici na svetu še nisem vi-
del tako finih, dobrih postelj kakor tu-
kaj — vse seveda popolnoma novo.
Nočne omarice jako praktično in čedno
urejene; vse pohištvo je iz železne plo-
čevine, temno-rjavo polirano. Ob vznož-
ju postelj povsodi natančni rodopiš
bolnika in v torbici pola z zdravniko-
vimi opazkami.

Vsakih 6 dni pride transport 200
mož. Ljudi peljejo najprej v kopel, kjer
jih masirajo, obrijejo in ostrizejo ter
oblečejo v sveže perilo, ki ostane vsa-
kemu kot njegova last. Iz kopelji pe-
ljejo ranjence v sobo za obvezovanje,
kjer jih zdravniki natančno preiščejo;
epidemično sumljive oddajo drugim za-
vodom, ostale preobvežejo in odvodejo
v bolniške sobe. Pri vsaki bolniški sobi
je posebna soba za pisanje in čitanje;
tu bolniki lahko tudi kvartajo itd. Ku-
hinjska posoda je vsa iz nikla in je
vsako okuženje in vsaka nesnaga po-
polnoma izključena. Ker prihajajo sem-
kaj vojniki vseh dežela, so nastavili tu-
di strežnice in zdravnike vsakojake
narodnosti: iz vseh krajev Avstro-Ogr-
ske in Nemčije. Avstrijske narodnosti
so vse zastopane, tudi Slovenci in Hr-
vati. Tu je vojna neznanost narodnost-
no vprašanje na Ogrskem presenetlji-
vo hitro in dobro rešila — čisto člove-
koljubje in ljubezen do bližnjega sta
izvršila ta čudež. Ali ni imel župan
prav, ko je rekel: »Oglejte si bolnišnico

«isto ljubeznijo, s katero smo jo mi ustanovili?» Lepšega spomenika bi si ogrski denarni zavodi ne bili mogli postaviti, nego je ta.

Naslednji dan se je vršil kratek sprejem pri grofu Tiszi, ki je pač najzanimivejša politična osebnost v monarhiji.

Ta obisk v Budimpešti mi bo pač ostal v večnem spominu, toda drag je bil, zelo drag! Potreboval bi vojnega posojila, ako bi se imel obisk ponoviti — samo ameriškega strica bi manjkalo, ki bi je podpisal.

Poljaki o „Slovenčevem“ in for-matoričnem članku.

»Šwiat slowiański« ima v avgustu in septembrovih številki oceno o uvodnem članku v št. 132 »Slovenca« pod naslovom »Moskalofilski agitacija v Galiciji« od dr. L. Lenarda. Začetek, vsekakor v koncu vseh ocenjevalčevih besedi je »Članek je za Slovence silno (ogromni) informatičen,« a vendar nam to pove več kot večstrana ocena. Kritiki pristavi še, da avtor obravnava historičen razvoj poljskega, ruskega in judovskega življa, obenem verske razmere in razmere avstrijskih oblastnih do teh življenj. Nato pa sledi precej obsežna prestava poglavitnih odstavkov »Slovenčevega« članka, onih, ki bi bili tudi za Poljake poučnega značaja. Vidi se iz vsega, da kritiki priznava, da je članek, kot bi zrastle iz naroda samega. No pa tuje oko je moglo videti še globlje, ker ni bilo pristransko.

Dobro bi bilo, ko bi tudi tu navedli ta izveček, da bi bralci zdaj, ko se je precej tega že izpolnilo, videli, kako dobro je avtorjevo oko videlo prihodnost iz dnevnih razmer. Pa saj je že to vse »Slovenec« v celoti prinesel. Zato samo par stvari. Bralci pa lahko vidijo, kako verno jih informirujejo nekateri »Slovenčevi« publicisti.

Imenovani ocenjevalec citira iz dr. Lenardovega članka: »Ukrajincem so pomagali k razvoju Poljaki, avstrijska vlada in Berlin. Vsem trem je šlo za to, da bi razbili »rusko« enotnost. Ni dvoma, da je ta ideja koristna Berlinu, debatirati se sme, če tudi Dunaju, Poljakom gotovo ni.

V nemškem načrtu je samostojna Ukrajina, kot kaka hohenzollerska sekundogenitura. V slučaju ruske katastrofe bi Nemci vzeli Baltsko območje, kjer je polno nemškega plemstva, s Poljskega kraljestva bi pa postala gotove vrste kraljevina, da bi z združitvijo s Poznanjskimi Poljaki ne postali močnejši. Za to Vsenemci podpirajo ukrajinstvo. Avstrija zopet misli z ukrajinstvom vzbuditi iredento na ruski Ukrajini. Toda če se ne ušteje? Ukrajinski hlop ali kmet je bodisi konservativen bodisi revolucionarno socialističen. — Ukrajinsko gibanje izziva kot proti akcijo moskalofilsko agitacijo. — No pa kaj vse to, ko ima narod prirodno pravo, določevati za sebe, naj li bo to tukaj ali pa ono tam. Poljaki in Avstrija moreta samo na znanje vzeti njega prepričanje. — Zanimivo je, da je bil drugačen vpliv ruske agitacije pri nas, kot naše v Rusiji. Obmejni okraji v Galiciji so moskalofilni, obmejni ruski okraji protiaustrijski bolj kot kje drugod. — Moskalofilskega gibanja ne smemo omalovaževati. Ima svoje idejne korenine, dobiva oporo od zunaj, ima podstavo tudi v notranjih razmerah, značno silnejši je, kot se ceni in ima podlago širšega razvoja. Kakršnokoli sodno preganjanje mu pripravlja slavo in daje privlačno silo mučeništva.«

Napoved Wernyhore o vseljenju Poljske.

»Nowiny Wiedenskie« imajo naslednji sestavek:

Pred nekoliko leti sem imel pri popoldanskem čaju pri znanem dunajskem pisatelju Sigismundu Münzu priliko, seznaniti se z nekim turškim diplomatom. Iz lahko razumljivih razlogov diskretnosti moram zamolčati njegovo ime. Morem pa pripomniti, da je kmalu nato prevzel mesto turškega poslanika v eni izmed evropskih prestolnic in nekoliko pozneje postal zunanji minister.

Začetek pogovora je bil čisto vsakdanji, kmalu pa je prešel na bolj zaupna pota. Turki je bil jako olikan mož, s črno brado in črnimi presunljivimi očmi. Naenkrat me je vprašal:

»Vi ste Poljak?«

»Da, ekselencja, Poljak.«

Turki je pokimal z glavo in na njegov obraz je sedel izraz melanholije.

»Nekdaj so bili časi,« je kar tako dodal »ko sta si bili Poljaki in Turčija zakleta sovražnika, pozneje pa najboljša prijatelja.«

Ta izraz čustva iz ust turškega diplomata me je živo zadel v srce.

»Ali ekselencja ve, kako napovedo Poljski in Turčiji je zapustil slavni ukrajinski pesnik Wernyhore?«

»Da Poljska vstane iz groba,« je odgovoril diplomat z resnim glasom, »in bo zopet samostojna takrat, ko bodo Turki napajali svoje konje v Visli.«

»Ekselenciji je znana ta napoved Wernyhore?« sem začuden vzkliknil.

»Vsakemu izobraženemu Turku, ki pozna prošlost svoje države, je znana ta napoved glede poljske bodočnosti,« je zvenel odgovor diplomatov.

Vrsta let je minila po tem razgovoru, a vendar mi je ostal nenavadno živo v spominu. Večkrat sem ga premišljeval in nikdar ne pozabil.

Čuden tek dogodkov more zdaj res priti, da bo turška vojska svoje konje napajala v Visli. Ni prišlo do tega v krimski vojni, ker je angleška in francoska diplomacija omejila delokrog zveznih armad samo na Krim. Napoleon III. in londonski kabinet sta odbila predlog onih franc. generalov, ki so hoteli silno turško, francosko in angleško vojsko pognati skozi Moldavijo (Moldavijo) na Ukrajino in Podolje.

Zdaj pa je razpostavitven na teatru vojne v vzhodni Evropi taka, da v resnici more priti do tega, da si bodo turški konji ugašali žejo v Visli. In ker ni izključeno, da bo posledica te vojne, ki se zdaj vrši vstajenje poljskih dežel k gospodstvu v tej ali oni obliki, more nanovod pesnika Wernyhore preiti iz fantazije v dejstvo.

Tako imenovani list, v moderno kroniko to samo beležimo.

Rdeči križ.

Opravični red za vojni čas pri deželni in gospejnu pomočnem društvu Rdečega križa za Kranjsko. 1. Predsednik Gustav del Cott. Osebnih zadev. Nadzorstvo nad splošnim poslovanjem in gospodarijenjem z denarjem, kakor tudi nad vsemi Rdečemu križu podrejenimi bolnicami. (Strossmajerjeva ulica 3.) 2. Predsednica bar. Schwarz. Višje nadzorništvo čez skladišče Rdečega križa. Zadeve glede društvenih delavnic, kuhinj in perila. (Deželno vladna palača.) 3. I. Podpredsednik dvor. svetnik dr. Franc Zupanc. Vse sanitarne zadeve. Zonudbe za bolniška stanovanja (rezervne bolnice, rekonvalescentnice, bolniške stacije, marodnice, v civilnih bolnicah pripravljene postelje, privatna oskrbovališča), zdravnik. (Deželno vladna palača.) 4. Društveni odbornik, ravnatelj deželnih uradov Matija Zamida. Zadeve društvene propagande. (Deželni dvorec.) 5. Odbornica Hermina del Cott. Pregled bolniških strežnic. Posredovanje za zimska volnena dela. (Strossmajerjeva ulica št. 3.) 6. Major Ivan Kramaršič. Svetovalec v vojaških zadevah. Pregledovanje upravnih računov podrejenih bolnic. Voditelj poizvedovalnega urada. (II. drž. gimnazija, soba 52, 53.) 7. Deželni sodni svetnik Tomaž Einspieler. Svetovalec v uradnih zadevah. Poročevalec za osrednji izkazilni urad. (II. drž. gimnazija, soba 51.) 8. Računski revident, obč. svetnik Ferdinand Staudacher. Vse denarne zbirke in denarna izplačevanja. (Deželno vladna palača, računski oddelek.) 9. Tajnik Al. Merlak. Vse notranje društvene in s temi združena blaginjska in računska opravila. Zglasitev udov. Prošnje za podporo. Podružnice. (II. drž. gimnazija, soba 51.) 10. Fin. dav. oficial Anton Jagodic. Zadeve glede zdravstvenega materiala in prevažanja. (Cesarja Franca Jožefa Asyl.)

Književnost.

»Čas«. Znanstvena revija »Leonove družbe«. Zvezek 6. obsega: Pomiselki zoper krščanski kulturni princip. (Dr. A. Ušeničnik.) — Veliki pomor XX. stoletja. (Dr. Lambert Ehrlich.) — Nekaj misli o izvoru religije. (Dr. P. Gvido Rant, O. F. M.) — »Parsifal«. (Fr. Sal. Spindler.) Fany Hausmanica, prva slovenska pesnica. (Dr. Leopold Lénard.) — Divina Commedia. Zadnji spev. (Dr. A. Ušeničnik.) — Obzorik: Vrstvo in kultura. Dr. A. Weiss, Natürliche Religionsbegründung. — A. M. Weiss, Liberalismus und Christentum. — C. Kempf S. J., Die Heiligkeit der Kirche im 19. Jahrhundert. — Dr. C. Pellegrini, Ein Glaubensheld der modernen Zeit. — Karl Joris Huysmans, Vom Freidenkertum zum Katholizismus. — Knezoškof dr. A. B. Jeglič, Mesija. — Louis Bertrand, Moderno življenje sv. Avgustina. — Literarni vademecum za dijake. — J. Hafner, Slovenskim fantom za slovo. — Kultura: Vojne napovedi. — Socialni značaj vojske. — Sociologija: Otroci in delo. (I. P.) — Organizacija delavcev. (I. P.) — Umetnost: Kraver Meško, Mati. (Pavel Perko.) — Kritika. (A. U.) — »Čas« izhaja kot dvo-mesečnik. Naročnina 7 K, za dijake 4 K. Za člane »Leonove družbe« je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na »Leonovo družbo« ali »Čas« v Ljubljani.

»V deželi Faraonov.« Spisal dr. M. Slavič, profesor bogoslovja. V Mariboru, 1914. Založba tiskarne sv. Cirila. Cena 70 vin., po pošti 80 vin. Komu ni znan Egipt iz otroških let? Kdo ni bral egiptovskih bajk iz 1001 noči? Danes prihaja Egipt zopet na pozorišče v svetovni vojski. In vendar je Nilova dežela s palmami in piramidami marsikomu prikrita s pajčolanom tajnosti. Gosp. avtor, ki je lani potoval po Egiptu, nam je v tej knjižici odkril ta pajčolan ter pričaral v prijetni obliki potopisa ves Egipt, kakršen je bil in kakršen je. Po 6000 letnih kulturnih tleh stopa čitatelj z avtorjem ter opazuje staroegiptsko prosveto, njene sledove in moderni svet. Kake spremembe, kaka zgodovina, in vendar še nekaj ostankov ahe faraon — naroda faraonov. Knjižica je končno aktualna radi tega, ker nas seznani s položajem sedanjega prebivalstva in njegovega razmerja do Angležev in Turkov. V knjižici je razložen tudi mohamedanizem in njegovo bogoslužje.

Vojska z Rusi.

VELIKA BITKA NA RUSKEM POLJSKEM.

Dunaj, 18. novembra. (Uradno.) Operacije zaveznikov so prisilile ruske glavne moči k bitki na Rusko-Poljskem, ki se je na celi fronti pod ugodnimi pogoji razvila. Ena naših bojnih skupin je včeraj ujela 3000 Rusov.

Napram tem velikim bojem ima prodiranje ruskih moči proti Karpatom le podrejeni pomen. Pri prodiranju iz Grybowa je bila močna sovražna kavalerija s presenetljivim ognjem naših baterij razpršena.

× × ×

Berlin, 18. novembra. (Uradno.) Na Poljskem so se severno od Lodza razvili novi boji, katerih odločitve še ni.

Južnovzhodno od Soldau smo prisilili sovražnika, da se je umaknil na Mlawo.

Na skrajnem severnem krilu je bila Premašana 16. in 17. novembra močna ruska kavalerija in vržena nazaj preko Pillkallen.

× × ×

Soldau in Mlava sta obmejni mesti, ki ležita severozahodno od Varšave. Soldau leži v južni vzhodni Prusiji, Mlava pa na Ruskem Poljskem. Pillkallen leži v severovzhodnem delu vzhodne Prusije; severovzhod, od Gumbinnena blizu Schirwindta, kjer Rusi vedno poizkušajo udreti v Prusijo.

× × ×

Na ruskem bojišču so se zopet razvili veliki boji. Bojna črta se vleče, kakor se da posneti iz poročila generalnega štaba od Grybowa (južno od Tarnowa) čez mejo krakovskega trdnjavskega ozemlja, Petrikov, Lodz, Wloclawek. Ker se je poročalo, da so bili Rusi vrženi od Soldava in tudi od Schirwindta, so tedaj na celi črti boji v teku. Bojna črta, na kateri se bore od 17. t. m. dalje avstrijsko-nemške čete z Rusi, je dolga 700 km in prekaša po svoji razsežnosti bojno črto na Francoskem in v Belgiji. Iz poročila generalnega štaba se vidi nadalje, da so zavezniške čete prešle v ofenzivo, kar bi pomenilo, da se čutijo bolj močnejše.

× × ×

HINDENBURGOVA ZMAGA OB VISLI.

Znani nemški major Morath piše o zmagi ob Visli sledeče: Sedaj je došel čas za ofenzivo, katero je vpeljala Hindenburgova zmaga pri Wloclaweku. Boji z ruskim kavalerijskim armadnim zborom, ki

je poskušal pri Kolo prekoračiti Warty, in pa boji pri Kališu so bili predigra, kateri je takoj sledila bitka pri Wloclaweku, ki leži kakih 50 km jugovzhodno od trdnjave Thorn. Tu prodirajoča ruska armada je bila vržena v južno smer, torej ne v tisto smer, odkoder je prišla, namreč iz Varšave. Strategija Hindenburga je s tem dosegla uspeh, ki nosi v sebi kali nadaljnjih zmag. Ne smemo pa misliti, da bo s to zmago rusko prodiranje ustavljeno ali da se bodo Rusi celo umaknili. Gre za milijonsko armado. Vsekakor bo pa ta zmaga imela za posledico zavlačitev rusk. poljskega pomikanja. Pri Wloclaweku gre za sedaj za taktično ofenzivo. Če se bo iz nje razvila tudi strateška ofenziva, se bo ta zopet naslanjala na neomajljivo odporno silo naših zaveznikov na dolgi goliški obrambni črti.

KAKO POROČA RUSKI GENERALNI ŠTAB.

Ruski generalni štab je izdal, kakor posnemamo iz graških listov, o zadnjih bojih naslednje poročilo: Na črti pri Stallupönen, Possesseren in v okolici Angerburga in Johannesburga gredo naše čete naprej. Akcija za Soldau in Neidenburg, kjer smo kljub močnemu odporu pridobili tla, se nadaljuje. Na levem bregu Visle se je razvil boj na črti, ki se vleče od Plocka do Warte. Prodiranje proti Krakovu se nadaljuje. V Galiciji se skušajo avstrijske čete organizirati za obrambo. Zahodno od črte Zabno—Tarnow in na črti Jaslo prodirajo naše čete v smeri proti karpatskim prelazom.

RUSKO-ANGLEŠKO POROČILO O BOJIH NA SEVERU.

»Neue Freie Presse« poroča: Peterburški poročevalec lista »Daily Chronicle« trdi, da so Rusi nemško črto na vzhodu na štirih točkah prodrli. Na obeh bregovih Visle pri Nješavi (jugovzhodno od Thornja), da so se vršili hudi boji. Nemške zadnje čete so napadle prehode čez Vislo; ta napad se je razširil do Konina ob Warti. Tam je desno krilo Hindenburgove armade. Rusom, ki so zasedli Kolo in prodirali proti Tureku, se je baje posrečilo južno nemško krilo obkoliti.

IZ ČERNOVIC.

Černovice, 18. novembra. Včeraj je bil zopet odprt splošen brzojavni promet.

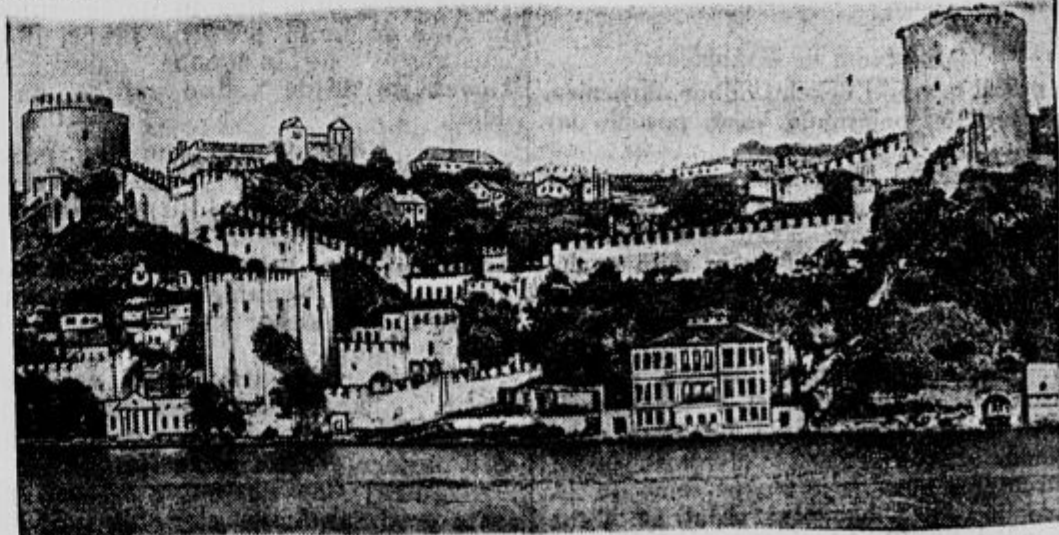
OBČINSKA ODBORA V KRAKOVU IN RZESOWU RAZPUŠČENA.

Krakov, 18. novembra. Cesarski namestnik dr. pl. Korytowski je v sporazumu z mestnima predsedstvoma v Krakovu in Rzesowu razpustil občinske odbore teh dveh mest. Za vladnega komisarja v Rzesowu je imenovan bivši deželni poslanec Jablonski, v Krakovu je pa enako mesto zavzel tamonjni univerziteni profesor dr. Julij Nowak, njegova namestnika sta poslanec dr. Bandrowski in vseučiliški profesor dr. Kostanecki. Vladnima komisarjema stoji ob strani po 12 svetovalcev izmed bivših obč. odbornikov.

GROF TISZA ODPOTOVAL K NEMŠKEMU CESARJU.

Dunaj, 18. novembra. (Kor. urad.) Ministrski predsednik grof Tisza je došel danes zjutraj na Dunaj. Opoldne ga je zasljal cesar v daljši avdienci.

Dunaj, 18. novembra. (Kor. urad.) Kakor vedno med sedanjo vojsko, je nudilo tudi sedanje bivanje kraljevskega ogrskega ministrskega predsednika na Dunaju priliko, da so se temeljito razgovorili zunanji minister in oba ministrska predsednika. V ospredje je zopet stopila misel, o kateri se je že večkrat razpravljalo in ki jo je simpatično sprejela nemška vlada, da se obstoječe

STARE TURŠKE UTRDBE OB VHODU V BOSPOR.

Napad na Dardanele, ki se je pričakoval po otvoritvi sovražnosti v Črnem morju in v Kavkazu, se je izvršil. Iz devetih bojnih ladij obstoječe angleško-francosko brodogradje je iz daljave 15 km obstreljevalo Dardanele, ne da bi napravilo kako posebno škodo.

Dardanele kakor tudi Bospor bodo igrale v bodočih bojih veliko vlogo. Na naši sliki se vidijo stare turške utrdbе ob vhodu v Bospor, v čegar sredini stoje močno utrjeni gradovi. Te je zgradil Mohamed II. ter so se rabili kot jetnišnice. Ob izhodu Bospora v Črno morje so močne utrdbе.

popolno soglasje med zaveznikoma okrepi z ustnim razgovorom. Vsled želje konference je zato ministrski predsednik grof Tisza odpotoval danes zvečer čez Berolin v nemški glavni stan.

OBNAŠANJE RUSOV V BUKOVINI.

Dunaj, 19. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnega častnikarskega stana se poroča: Uradne poizvedbe so dognale, da so Rusi osobito z rumunskim prebivalstvom kruto postopali. Posestvo Karapszin, last rumunskega veleposestnika Jankota viteza pl. Grigorcea je obiskal oddelek kozakov. Poveljnik se je polastil več polnokrvnih konj dirkačev, ki so bili vredni nad 20.000 K. V poveljnikovi navzočnosti so oplenili kozaki graščino, preiskali in oropali so posle in izlili 34 hl 8000 K vrednega špirta. Zasmehovali so izjavo, da je prebivalstvo pravoslavno in rumunsko kakor tudi obrambno pismo. Na posestvu veleposestnika Izidorja viteza Janosa so Rusi uničili vsa gospodarska poslopja, grad, upraviteljevo poslopje, žrebčarno, konjske hleve itd.; odpeljali so pohištvo, ki je bilo kaj vredno; zalogo krme so požgali. Škodo cenijo na 250.000 K. Neki revni rumunski učitelj se je rešil le, ker se je s 120 kronami odkupil. Deželnemu glavarju dr. Aleksandru baronu pl. Hormusaki, lastniku posestva Ropoze so povzročili Rusi za 50.000 K škode. Gospodarska poslopja in z žitom napolnjene skednje so Rusi zažgali. Dr. Janko vitez pl. Flondor cenil škodo, ki so mu jo povzročili Rusi, na 135.000 K. Tudi rumunskim kmetom so Rusi uničevali zaloge, odganjali živino in požigali hiše in s smrtjo žugali tistim, ki so hoteli gasiti. Prej bogati kmetje so postali vsled postopanja Rusov čez noč berači.

RUSKE GROZOVITOSTI.

Dunaj, 19. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Tudi najnovejše iz Bukovine došle uradne vesti poročajo o barbarskem početju Rusov, posebno proti rumunskemu prebivalstvu. Kozaki plenijo, požigajo in more na živinsk, popolnoma blazen način. V Sadagori so bile štiri civilne osebe in neka žena brez vzroka na javni cesti ubite. Rumunskega župnika Mitrofanovicza v Toporouczu so mučili in mu uropali uro, zlata očala in zadnji denar.

POLJSKA LEGIJA NA RUSKEM.

Ruski vrhovni poveljnik veliki knez Nikolaj Nikolajevič je dovolil poljskemu graščaku Gorczyńskemu, da sestavi zbor poljskih prostovoljcev. O tem bodo gotovo zanimale naslednje podrobnosti:

Witold Gorczyński, ki je star 38 let, dosedaj na nacionalnem in socialnem polju poljskega naroda in nič sodeloval. Študiral je agrikulturno in se je že leta pečal z upraviteljstvom svojih posestev. Legija, ki se misli ustanoviti, bi štela 50.000 mož in kavalarije, približno en armadni zbor, v katerem lahko vstopi vsak za to sposoben Poljak, ki je star nad 18 let. Izključene so sodnijsko predkaznovane osebe. Legija, ki bo pod poljskim poveljstvom, bo pridružena ruski armadi, ki bo tudi opremila Poljake s puškami in municijo. Gorczyński sedaj potuje po Rusko-Poljskem in išče prostovoljce.

Ta organizacija v mnogih ozirih zastaja za gališkim legijami. Gališke legije, ki so že prejele ognjen krst v bojih na Ogrskem, so ustanovljene na podlagi ljudske volje in s sodelovanjem celokupnega prebivalstva, kar se o rusko-poljskem prostovoljskem zboru ne more reči.

POLJSKI LEGIJONAŠI.

Dunaj, 19. novembra. Danes je odpotovala tretja stotnja poljske legije na bojišče.

× × ×

ZMAGA NA RUSKEM DELO HINDENBURGA.

Berlin. Vsi listi povdarjajo, da je vesela zmaga nad Rusi uspeh vojne strategije umetnosti generala Hindenburga. Nemčija ima izborne stratege ki bodo s svojo taktiko silo ruske premoči odvagali. Položaj nemške armade na vzhodnem bojišču je zadovoljiv in nemško ljudstvo pričakuje za prihodnost najboljšega razvoja na vzhodu. Ime Hindenburg jamči za to.

Bern. »Bernerbund« je pisal že pred bitko na vzhodu, da grozi Hindenburg desnemu krilu ruske armade s svojo takozvano klasično obkolitvijo.

NEMCI V VZHODNI PRUSIJI VJELI 50.000 RUSOV.

Berlin, 18. nov. Z zahodnega bojišča dohajajo neprestano ugodna poročila. V zadnjih zmagovitih bitkah so Nemci vjeli do 50.000 Rusov.

× × ×

ZIMA V RUSIJI.

Petrograjska brzojavna agentura poroča iz Nišnega Novgoroda: Plovba na Volgi in Kani je ustavljena zaradi ledu. V Jakutsk (severna Sibirija) je

došlo nekaj sto nemških vojnih ujetnikov.

NOVO NEMŠKO VOJNO POSOJILO V VIŠINI PET MILIJARD.

Berolin, 17. novembra. Nemškemu državnemu zboru, ki prične zborovati 2. decembra, se predloži predloga o novem vojnem posojilu v višini petih milijard. Nemška vlada izjavlja, da je sicer finančno pripravljena za vojsko do konca marca 1915 in da zahteva novo posojilo le iz previdnosti.

DUNAJSKO VSEUČILIŠČE IN VISOKE ŠOLE V NEMČIJI.

Dunaj, 19. novembra. (Kor. urad.) Na manifestacijo dunajskih visokih šol meseca avgusta visokim šolam v Nemčiji so došli zdaj odgovori največjih visokih šol v Nemčiji, ki naglašajo, da se zasledujejo isti smotri.

Odlikovanje poveljnika III. vojnega zbora.

Dunaj, 18. novembra. (Uradno.) Poveljnik III. vojnega zbora, general infanterije Colerus pl. Geldern je v priznanje za hrabro in uspešno vodstvo svojega zbora odlikovan z redom železne krone I. razreda z vojno dekoracijo.

Gradec, 19. novembra. Povodom odlikovanja poveljnika 3. armadnega zbora, generala infanterije Colerus pl. Geldern-a so danes z zastavami okrašena vsa vojaška, mestna in množična zasebna poslopja.

Boji s Srbi.

Dunaj, 18. novembra. (Uradno.) Z južnega bojišča se poroča 18. novembra: Na južnovzhodnem bojišču je več velikih bojov, na razrušenih prehodih preko Kolubare so naše čete že na drugi strani brega. Dne 16. t. m. smo ujeli 1400 Srbov in zaplenili mnogo vojnega materijala.

SRBSKO UMIKANJE.

Budimpešta, 18. novembra. »Pester Lloyd« poroča z dovoljenjem vojnega poročevalskega stana: Padec Valjeva je za Šabcem in Krupnjem odločilna zmaga v prvem delu vojske. Napad na Valjevo se je izvršil v več kolonah, na šestih glavnih cestah od Gračanice do Uba, pri čemur se je izvršil glavni napad od zahoda pri Kamenici in Gračanici, medtem ko so Srbi postavili svojo glavno obrambo proti severu. Srbi so bili po dvadnevem hudem artiljerijskem boju prisiljeni, da so se umaknili čez Mičnico v Gornji Milanovac proti Kragujevcu in v smeri Užice—Požega. Srbske zadnje čete krijejo pozicije, posebno pri Gubovor planini, vendar pa se bodo operacije najbrže obrnile v smeri proti Milanovcu.

Medtem so pa druge naše čete prepevajoč vesele vojaške pesmi korakale skozi Valjevo, kjer so jim srbska dekleta trosila cvetje. Nenadoma je pa padlo iz nekaterih oken več ročnih bomb, ki pa niso napravile nobene škode. Vjete osebe so pridružili 3000 ostalim vjetnikom, ki so jih bili ujeli zadnje dni in jih takoj odpravili na določene kraje. V notranjost dežele bežeče prebivalstvo tira srbsko vojaštvo z ognjem iz pušk nazaj. Zavzetje Valjeva je iz petih ozirov zelo važno: 1. Valjevo je večje mesto v srcu stare Srbije; 2. tam se steka 8 deželnih cest; 3. Valjevo je končna postaja na železniški progi Obrenovac—Belgrad—Kragujevac; 4. kot vrata kolubarske reke in doline odpira pot z gora v deželo in 5. je bil ondi srbski glavni stan. Mesto so začasa aneksije po načrtih francoskih inženjerjev utrdili.

SRBSKI UJETNIKI IZ ŠUMADIJSKE DIVIZIJE.

(Od častnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Budimpešta, 18. novembra. Listi poročajo: Skozi Veliko Kanižo se je včeraj peljalo 1500 srbskih vojnih ujetnikov. Med njimi je mnogo častnikov. Vsi ti ujetniki so pripadali šumadijski diviziji in so padli v naše roke v bojih na Mišarskih višinah. Ujetnike peljejo v tabor pri Boldogasszonyu, kjer je že nad 15.000 ujetnikov.

ŽELEZNICA ŠABAC—LEŠNICA.

Dunajski cenzurirani list »Zeit« poroča: Železniška proga Šabac—Lešnica bo prihodnje dni izročena prometu, katerega bo vodilo 80 uradnikov bosanskih železnic.

E BOLEZNI KRALJA PETRA.

(Od častnikarskega urada c. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Budimpešta, 18. novembra. Poročevalac »Pesti Hirlapa« brzojavlja iz Sofije: Stanje kralja Petra je vedno opasnije. Kakor znano išče leka proti svojim žolčnim kamenom v žveplenem kopašišču v Topoli. Mučijo ga neznosne bolečine, vsled česar ga nameravajo zdravniki operirati. Toda kralj noče o operaciji ničesar slišati, ker se je boji. Popolnoma je apatičen in noče priti v dotiko niti s svojo družino.

SRBSKI KRALJ PETER ŽELI MIR.

Dunajski listi priobčujejo: Srbski častniki, ki so vjeti v Obrenovcu, pripoveduje-

jo, da želi kralj Peter mir in da že več tednov ostro nastopa proti min. predsedniku Pasiću, ki izpostavlja Srbijo radi Rusije v nevarnost. Pasić in njegovi pristaši so zaprli kralja Petra v neki samostan, v bližini Vranje. Srbski minister javnih del, ki je pritrdil na stališče kralja Petra, je moral odstopiti ter je na njegovo mesto prišel vodja radikalcev Jovanović.

SRBSKA VLADA SE PRESELI V SKOPLJE.

Sofija, 18. novembra. V Nišu vse potrebno pripravljajo za odhod srbske vlade, ki se bo preselila najbrže v Skoplje.

AGITACIJA, DA ZASEDEJO BOLGARI MACEDONIJO.

Sofija, 18. novembra. Na bodočem shodu narodnega odbora nastopi več profesorjev tukajšnjega vseučilišča kot govorniki, ki bodo razpravljali potrebo, da zasede Bolgarija Srbsko Macedonijo.

KAZEN SRBSKIH ČETAŠEV.

Dunajski cenzurirani listi poročajo: Pri vходу v Valjevo so bile naše čete, kakor je poročal generalni štab, sprejete najprej s cveticami, nato so pa Srbi metali nanje bombe in streljali iz hiš. Te hiše so bile nato za kazen razstreljene, notri ujeti četaši pa obešeni.

Boji z Buri.

Kapstat, 19. nov. (Kor. urad.) Reuter poroča: Pristaši vlade pod poveljstvom polkovnika Celliersa so se 15. t. m. spopadli z Buri, ki so šteli 1500 mož pod Beyerjevim poveljstvom. Boj še traja. Buri so izgubili več mrtvih in ranjencev.

Sven Hedin.

Dunaj. Predsednik geografske družbe je poslal Sven Hedinu pismo, v katerem izraža svoje ogorčenje nad tem, da ga je pariška geografska družba črtala iz vrst svojih častnih članov, ter mu sporoča, da je dunajska geografska družba sklenila, izreči Sven Hedinu zahvalo in priznanje, ker je v resnicoljubnem opisu položaja pokazal ne le svoji domovini, temveč vsemu svetu, kake so laži in zavijanja, ki jih naši nasprotniki razširjajo sistematično o nas in naših zaveznikih. Sven Hedin naj bi tekom zime prišel tudi na Dunaj in če mogoče, predaval o političnih razmerah v Perziji in Afganistanu.

Boji na zahodu.

Berlin, 18. novembra. Boji na zahodnem Flanderskem trajajo dalje. Položaj bistveno ni izpremenjen.

V argonskem gozdu so naši napadi uspešno napredovali.

Francoski napadi južno od Verduna so bili odbiti. Neki napad na naše pri St. Mihielu na zahodni breg reke Maas potisnjene moči se je, ko je začetkoma imel uspeh, popolnoma ponesrečil.

Naš napad južnovzhodno Cireya je primoral Francoze, da so zapustili en del svojih stališč.

Chatillon so naše čete z naskokom vzele.

× × ×

St. Mihiel leži med Toulom in Verdunom. Cirey leži ob lotrinski meji na Francoskem vzhodno od Luneville.

Nov Nemški napad na Ypern.

»Daily News« poroča: Nemci so začeli zopet z obupnim napadom na Ypern. Operacije zaveznikov v tej okolici so trenutno v kritičnem položaju. Veliko je odvisno od tega, če bodo še nekaj dni vzdržali postojanke, ki jih sedaj imajo. Nemška ofenziva se je začela s tako silo, kakor še nikdar preje. Izgube so na obeh straneh strašne. Zavezniki so še v mestu. Sanitetne čete so od jutraj do noči na nogah, da spravljajo ranjence k obali.

Francosko poročilo o boju v Flandriji.

Francosko uradno poročilo z dne 16. novembra pravi, da je najznamenitejši dogodek zadnjih dni, da so Nemci nazaj vrženi na desni breg kanala Yser. Nemci so zapustili vse postojanke na levem bregu.

»Morningpost« pravi, da je bila bitka ob Yseri največja v zgodovini. Tukaj je stalo 250.000 Angležev, med njimi 35.000 indijskih čet, 300.000 Francozov, med njimi 40.000 Afrikancev, in pa znatni ostanki belgijske armade.

Silni boji z bajonetom.

O bajonetnih bojih pri mestu Ypern piše »Daily Mail« in »Daily Telegraph«, da se ne da popisati, niti verjeti, da morejo ljudje toliko prenesti, kakor so Nemci prenesli. V bojih na nož ni pardona: zato ni na bojišču videti nobenih ranjencev, pač pa veliki kupi samih mrtličev. Boji, ki so se dosedaj bili za Ypern, so bili najhujši v celotni vojni.

Boji pri Knocke-Blankenbergke.
Rotterdamski «Courant» poroča: Preteklo nedeljo so se vse hiše v Oostburgu strašno tresle. Gromenje topov je prihajalo iz smeri Knocke-Blankenbergke in ni bilo nikdar tako močno kakor topot.

Nemci silijo proti Calais.
London, 17. novembra. List «Pall Mall Gazette» piše: Trditev, da so Nemci opustili upanje, da pridejo v Calais, dejstva ne potrjujejo. Nemška ofenziva se nadaljuje in se zelo čuti. Postaviti se moramo v bran proti odločilnim silam in proti operacijam, ki so še bolj odločilne. Potrebujemo ojačenja in zapramo, da jih bo Joffre dobro uporabil.

Armetieres v plamenih.
Kodanj. «Politiken» poroča iz Pariza: Armetieres se obstreljuje. Zgorelo je veliko tovarn. Škoda je velika. Mesto in bolnišnice se izpraznjujejo.

Nemci prodirajo pri mestu Reims.
London. «Morningpost» piše: Od zadnjega petka se vladna v provinci Champagne živahno gibanje. Reims z okolico se silno obstreljuje. Nemške čete stoje v polukrogu pred mestom. Sovražnik je že zavzel več fortov in je naperil ogenj na glavne točke: Berry au bac in Thiel. Nemci so dobili velika ojačenja pri artiljeriji. Nemški okopi so se premaknili naprej za dober kos daljave. Klavnice v mestu Reims so razstreljene.

Novi boji v Vogezih.
Genf. Semkaj prihajajo vesti o novih bojih v Vogezih, kojih središče je Saint Die. V Sundgau prihajajo nemška ojačenja. Novi boji so se začeli tudi severno od Damerkirch.

Nemške čete se vračajo iz Belgije.
«Daily Telegraph» poroča: Veliki transporti nemške infanterije v Belgijo so prenehali. Nemci pošiljajo tudi velike mase kavalarije iz Belgije in Francoskega nazaj. Že več sto vlakov da je odšlo skozi Lüttich. Moštvo pripoveduje, da gredo nazaj, ker jih tam več ne potrebujejo.

Francozi hudi na špance.
«Giornale d'Italia» poroča iz Pariza: Francozi se hudujejo čez špance, ker so svoj čas mislili, da bo šla Španija z njimi proti Nemcem. Namesto tega jim je poslal španski kralj za poslanika generala Valverde, ki je znan kot voditelj Nemcem prijazne stranke. Ampak prišel bo čas, tako pravijo v Parizu, ko bodo španci za te stvari pokoro delali.

Ljubezen do Rusov je obleдела.
Rim. «Giornale d'Italia» prinaša dopis rimskega pisatelja Diego Angeli iz Pariza. Angeli pravi, da se Francozi pač navdušujejo za Anglijo, za Rusijo pa ne. Rusiji da so žrtvovali 20.000 milijonov; mislili so, da bodo v enem mesecu v Berlinu. — Kakor kaže, so torej Francozi zvedeli o strahovitem porazu Rusov na njihovem desnem krilu, ki so ga Nemci predrli popolnoma nepričakovano, in da se je morala cela ruska armada daleč nazaj umakniti. Odtod bo najbrže francoska nevolja.

Francoski parlament.
Milan. Iz Pariza poročajo, da bo imel francoski parlament prihodnjo sejo dne 15. decembra. Seje se udeležijo vsi poslanci, tudi tisti, ki so na bojišču.

Francija želi miru.
Genf. Francoski listi z zadoščenjem pišejo, da so Nemci namenoma opustili obstreljevanje industrijskih mest Tourscoiny in Roubaix. Nekateri listi pišejo, da se v Franciji pojavlja želja po miru. Seveda pravijo, da mora Nemčija prva govoriti.

Pesimizem v Angliji.
Berlin, 18. novembra. «Tageblatt» poroča iz severne Francije, da je 36 ur neprestano deževalo. Kmečke ceste na zahodnem Flandrskem so le še ilovnate mlakuže. Obstaja nevarnost, da bodo moč zapustiti vojaški strelske jarke.

Vojni stroški Belgije.
Bruselj, 18. novembra. Anglija in Francija sta dali Belgiji za vojne namene 250 milijonov frankov predplačila. Ker je belgijski parlament dovolil za vojsko 200 milijonov, je izdala Belgija za vojsko že 700 milijonov frankov. Novembarski kupon belgijskega državnega dolga se ni izplačal. Anglija je odklonila prošnjo belgijske vlade, da bi ga izplačala.

Norveški pisatelj aretovan kot vohun.
Kodanj, 19. novembra. «Berlingske Tidende» poroča iz Pariza: Norveški pisatelj Sven Elvestad je bil aretovan v Calaisu kot vohun, ker je kljub prepovedi poizkušal dospeti v Dünkirchen. Norveški poslanik je posredoval, da bi ga francoske oblasti izpustile.

Angleški parlament.
NOVI DAVKI NA ANGLEŠKEM.
London, 19. nov. (Kor. urad.) V poslaniški zbornici je izjavil zakladni kancler Lloyd George, da rabijo do 31. marca 535 milijonov funtov šterlingov in naj se po-

dvoji dohodninski davek, povišanje davka na pivo, obdavčenje čaja in omejitve v izplačevanju državnih dolgov. Predlagal je tudi posojilo 350.000.000 funtov po 4 in pol odstotkov.

London, 19. novembra. V zasedanju angleške spodnje zbornice je liberalac Jonas opozoril v svojem govoru na gotove napade delavskega voditelja Keir Hardie na kralja in angleški narod, kakor tudi na zavezniške narode. Keir Hardie je n. pr. pisal v listih, da je onečaščenje žensk vedno stranski pojav v vojni. Celo «Times» in drugi listi so kazali presenečenje nad tem, kar se godi v taboru angleških čet. V nekem drugem članku piše, da ni dvoma, da so bili pri vpadu Nemcev v Belgijo ubiti ali pohabljeni stari, žene in otroci. Ali pa more kdo trditi, da se enake stvari niso dogajale v mestih in vaseh, ki so jih zavezniški zopet osvojili? — Jonas pripominja k temu, da je po izidu teh člankov znatno nazadovalo novačenje v Južnem Walesu. Končno je naglašal Hardie, da tiči kralj Jurij bojazljivo za pečjo, medtem ko se nemški cesar kakor vsak priprosto vojak udeležuje nevarnosti v fronti.

Papeževa enciklika.

Prva enciklika, ki jo je Sveti Oče naslovil na škofo katoliškega sveta, se more z ozirom na svojo vsebino smatrati kot program Benedikta XV. glede na njegovo stališče napram sedanjemu svetovnemu položaju, kakor tudi za navodilo glede vodstva Cerkve na znotraj in na zunaj. Ta svečanostna proglašitev programa v jasni in določni obliki se je izvršila na tako srečen in primeren način, da je vzbudila v vsem katoliškem svetu čustvo velikega zadoščenja, olajšanja in veselja.

S pogledom ljubezni in očetovske naklonjenosti ne le na vidno, temveč tudi nevidno Cerkev Kristovo, h kateri pripada celotno človeštvo, karakterizira Sveti Oče svoja prva čustva ob prevzetju svoje visoke časti. Ta čustva so bila na eni strani čustva bolesti, na drugi čustva veselja. Kot vzrok za svoja čustva boleznijo navaja Sveti Oče predvsem grozno sliko sedanjih vojn, ki ga je napotila, da pozivlje popolnoma po vzgledu svojega prednika vladarje in narode, naj končajo bratski morilni spor.

Poleg krvave svetovne vojne pa obstoja nič manj škodljiva vojna duhov, ki jo je povzročilo pomanjkanje prave ljubezni do bližnjega, neupoštevanje avtoritete, pravičnosti v odnosih med različnimi razredi državljanov ter enostransko takorekoč izključno stremljenje ljudi za gnotnim blagostanjem. Odrsenik, ki je prišel, da zopet osnuje kraljestvo miru med ljudmi, je postavil to kraljestvo izključno na temelj bratske ljubezni. Stori je vse, da bi naš z vsoto sil svojih dokazov o tej ljubezni prepričal. Danes pa vlada na zemlji ravno nasprotni duh. Nikdar se ni bolj zatajilo bratstvo, o katerem se ravno sedaj tako pogosto in ostenativno govori, kakor sedaj. Saj vidimo vendar narode, rodove, države in mesta, kakor tudi posamezne ljudi ločene drug od drugega vsled egoističnih interesov ter v najhujšem medsebojnem boju. Tudi pomanjkanje spoštovanja pred avtoriteto izvira iz pomanjkanja ljubezni do bližnjega. Odkar se je začelo trditi, da izvira na zemlji obstoječa oblast samo iz proste volje človeštva, je nastal prepad med višjimi in nižjimi, ki ga več ne premosti skupna ljubezen do Boga in njegovih postav, ki urejajo razmere na zemlji, kakor tudi ne medsebojna ljubezen. Na vrašanje papeža, ali je modro od strani države, da popolnoma loči državo in vero, ali je modra politika, ki izključuje vero iz šole, morejo danes vsi dobromislilci, tudi izven Cerkve stoječi ljudje odgovoriti na podlagi izkušenj v zadnjih mesecih z — ne.

Vsled pomanjkanja ljubezni do bližnjega in spoštovanja avtoritete je nastal takozvani razredni boj. Ljubezen do bližnjega in ljubezen do Boga bi sicer ne odpravila razlike med posameznimi stanovi in razredi, pač pa bi uredila medsebojno razmerje ljubezni med njimi. Skrivni izvor vsega zla v tem boju vseh proti vsem temelji v izključnem stremljenju po materialnem blagostanju. Duhovom so vsiljevali prepričanje, da temelji vsa sreča človeka v uživanju zemeljskih dobrot. Popolnoma drugače pa govori Kristus v svoji pridigi na gori o blagorih. Prava sreča človeka ni na zemlji in najmanj samo v posvetnem uživanju, temveč v nadnaravnem življenju. Vera v nadnaravnost se mora zopet ojačiti in z njo vred tudi hrepenenje in upanje v neminljivo plačilo.

Sveti Oče se spominja nadalje veselih čustev, ki so ga navdajala pri zasedanju visokega mesta, kakor tudi velikih zaslug svojega prednika in položaja. V katerem mu je isti zapustil Sveto Cerkev. Papež omenja pri tem zboljšanje vzgoje mlade duhovščine, obrambe katoliškega verojuga, izpopolnitve kulta in razširjenja misijonov.

Posebne važnosti so pač ona mesta enciklike, v katerih Sveti Oče označuje v velikih potezah obširno volje svoje delavnosti. Sveti Oče označuje v velikih potezah obširno polje svoje delavnosti. Sveti

Oče hoče predvsem odpraviti nesoglasja, ki so nastala v Cerkvi, ter preprečiti, da bi se pojavila nova. Kaj meni s tem Sveti Oče, je razvidno jasno iz onega odstavka, v katerem govori o pobijanju vseh osebnih, neodobrenih naukov in mnenj v katerih se zamerja zlasti samovoljno uvedbo novih naslovov, označb in pristavkov v priznavanju katolicizma, ker ne odgovarjajo resnici in pravičnosti ter služijo samo zato, da povzročajo razpor med katoliškimi vrstami.

Kar se tiče katoliškega študija, opozarja, da je bolj potrebno skrbeti za ohranitev čiste vere kakor pa se pečati z nekoristnimi vprašanji. Predvsem priporoča kot uspešno navajanje k dobremu medsebojnemu vzgledu, ki se goji na razveseljiv način zlasti v okrilju katoliških društev. Za okrepitev verskega življenja v vsakem oziru in za uničenje plevela modernizma je predvsem važna skrb škofov za vzgojo in posvetitev mladih klerikov in duhovnikov. Posebno sodi Sveti Oče, da je treba opozarjati na pokorščino napram škofom, ker se žal duh upornosti v tem oziru ne more vedno zadrževati pred pragom svetosti. Avtoriteta škofov je božjega izvora in kdor ni s škofi, ta tudi ni s Cerkvijo. Enciklika se konča, kakor se pričinja, z iskreno željo in molitvijo za mir.

Razna poročila.

VELIKO VESELJE V BEROLINU.

Berolin. Iz mesta poročajo, da je vse v zastavah. Po celem mestu vlada velikansko veselje in navdušenje nad veliko zmago na vzhodu in velikanskim strašnim porazom ruske armade. Obenem se tudi praznuje zmaga Avstrijev nad Srbi. Upanje na končno zmago Nemčije in Avstrije je popolnoma neomajno.

NEMŠKI MOTORNI ČOLN V TRSTU.

Trst, 18. novembra. Nemški motorni čoln «Florida», ki ga vodi njegov lastnik Hubert Friderik Jonsheim, je iz Benetk dospel semkaj. Motorni čoln je že dva meseca na potovanju.

TITTONI IN D'AVARNA V RIMU.

Milan, 17. novembra. Novi zunanji minister Sonnino je poklical v Rim vse glavne zastopnike italijanske vlade v inozemstvu. Tittoni je že odpotoval iz Bordeauxa. Čez par dni pride tudi dunajski veleposlanik vojvoda d'Avarna. Zunanji minister se je bil med tem poglubil v vprašanja zunanje politike in se hoče o njej z raznimi veleposlaniki posvetovati.

BIVŠI MINISTER CAILLAUX ODPOTOVAL V BRAZILJO.

Milan, 17. novembra. Francoska vlada je poslala bivšega ministra Caillauxa in njegovo soprogo v Brazilijo v važni narodnogospodarski nalogi. Govori se, da sta pooblaščenca preiskati, kateri brazilski pridelki bi se dali najprej uporabiti za preživljanje francoskega prebivalstva. Tudi imata proučiti stanje prihodnje žetve in dobavo drugih predmetov, potrebnih za obrambne namene. Sliši se tudi, da je to uradno popotovanje v zvezi s pismom, ki ga je bil Caillaux nedavno pisal generalu Joffreju, v katerem mu je predlagal nov vojni načrt. Kakor znano, je bil Caillaux zavezanik tega zaupnega pisma kaznovan z zaporom. Da bi še dalje in še hujše ne sitniral, se ga je baje francoska vlada na tak lep način iznebila.

NEMŠKI LETALEC NAD KRONSTADTOM.

Frankobrod, 18. novembra. «Frankfurter Zeitung» poroča iz Peterburga: Nek nemški letalec se je pojavil nad Kronstadtom. Poveljnik trdnjave je razpisal 10.000 rubljev nagrade za tistega, ki bi izstrelil letalca.

JADRNIKA ZADELA OB SKALOVJE.

Cirkvenica, 19. novembra. Neka jadrnica je zadel ob skalovje in se potopila. Osem mornarjev je utonilo.

Prva milijarda vojnega posojila.

Dunaj, 19. novembra. Z današnjim dnem je podpisana prva milijarda avstrijskega vojnega posojila.

Nesreči naših nasprotnikov na Lovčenu.

Dunaj, 19. novembra. Francoski aeroplan je padel nad Lovčeno na zemljo in se razbil. Pilot je mrtev. Francoski top na Lovčenu je eksplodiral. Poveljnik artiljerije na Lovčenu, podpolkovnik Franković in štirje topničarji so ubiti.

Dewet ujel burskega voditelja Herzoga.

Dunaj, 19. novembra. Došlo je poročilo, da je Dewet ujel burskega voditelja Herzoga, ker ga je nagovarjal, naj se uda Angležem.

Japonsko brodovje.

Kodanj, 18. novembra. Iz Harbina se poroča, da križari del japonskega brodovja pri havajskih otokih v Tiem

oceanu, da bi zasledilo sovražno brodovje.

Japonci v Egiptu.

Dunaj, 19. novembra. Listi poročajo, da bodo Japonci za polizkus svoje 40.000 mož broječo armado iz Tsingta-va spravili v Egipt.

Grška proti Bolgariji.

Dunaj, 17. nov. «Reichspost» poroča preko Bukarešta iz Petrograda: «Rusko Slovo» objavlja izjavo nekega diplomata, da je grški ministrski predsednik večkrat namignil: takoj, ko bi hotela Bolgarija zasedeti Macedonijo, izbruhne grško-bolgarska vojska.

Portugalski častniki proti mobilizaciji.

Berolin, 18. novembra. «Vossische Zeitung» poroča, da so se na Portugalskem častniki javno izjavili proti mobilizaciji. Vsled brezdelnosti se portugalska vlada boji delavskega upora.

Glasovi za mir.

Dunaj, 17. novembra. «Vossische Zeitung» poroča iz Amsterdama, da se tamonjši «Amsterdamer Allgemeinen Handelsblad» bavi z vprašanjem miru. Posredovala bi naj Nizozemska, ki je zadnja leta že mnogo storila za mirovna vprašanja, ali pa Zedinjene države severoameriške, ki so vsled svoje zemljepisne lege in postopanja predsednika Wilsona v to poklicane. List je mnenja, da bi bil sedaj najugodnejši trenutek, da se mirovno vprašanje sproži. Bodoči rodovi bi se hvaležno spominjali nizozemske kraljice, če bo prva izrekla besedo, ki prinese evropskim narodom stalen mir.

Turčija v vojski.

POROČILO TURŠKEGA GLAVNEGA STANA.

Carigrad, 19. novembra. (Kor. urad.) Turški glavni stan poroča: Na vseh bojiščih se boji uspešno nadaljujejo. Turške čete, ki operirajo proti Egiptu, so zavzele kraj Kalat-ul-Nahl, ki leži 120 km daleč na drugi strani meje, in razobesile turško zastavo.

Turške čete, ki so pri Lazistanu stopile na ruska tla, so po hudem boju premagale Ruse in jim zadale velike izgube. Turki so ujeli 100 Rusov in zaplenili dva gorska topova.

Carigrad, 19. novembra. Turški glavni stan poroča: V boju pri Köpriköi so turške čete porazenim Rusom poleg že sporočenega plena odvzele še 5 strojnih pušk.

RUSKO UMIKANJE IZ KAVKAZA.

Tiflis, 18. novembra. Generalni štab ruske kavkaške armade poroča: Po celi vrsti bojev v okolici Köpriköia so naše sprednje čete končno doгнаle, kako da je razvrščen sovražnik. Ker so zadnje dni došla znatna turška ojačenja na obrežje pri Chni Skali, v Erzerum in v Trapezunt, se naše čete z boji umikajo v pokrajine, kakor se jim je ukazalo. Izjalovil se je turški poizkus, da bi zopet osvojili grič Khannessouk, ki smo jim ga vzeli. Drugi ruski oddelki niso imeli važnih bojev.

TURŠKO NAPREDOVANJE V EGIPTU.

Bukarešt, 18. novembra. Glasom poročil iz Carigrada prodirajo turške čete, ki so bile v znatni moči prodrle v Egipt, z veliko naglico nevzdržno naprej. Mohamedansko prebivalstvo se na celi črti navdušeno pridružuje turški armadi. Obmejno orožništvo prestopa v turško vojsko in kaže pot. O priliki turškega dohoda v El Aris so se vršile velike panislamske manifestacije. Že sedaj je očitno, da je mohamedanska agitacija v Egiptu dobro pripravila tla za sedanjosturško vojaško akcijo. Prebivalstvo, ki se oborožuje iz skritih orožnih zalog, nudi turškim četam dragoceno oporo. Proklamacija kediha Hilmi Abbasa se širi v velikih množinah. V Egiptu je razpoloženje Angležem odločno sovražno in proti angleškim četam vsepovsod izdajstvo.

KEDIVE POVELJNIK TURŠKE EGIPTOVSKE ARMADE.

Carigrad, 19. novembra. Za poveljnika turške armade, ki operira proti Egiptu, je imenovan egiptovski kedive Abas paša.

ALI JE TURŠKA ARMADE DOBRO PRIPRAVLJENA?

«Südslawische Korrespondenz» objavlja s posebne strani sledeče podatke iz Carigrada:

Vojaška razdelitev turške armade in njen nastop se je izvedel tako popolnoma, kakor morebiti še nikdar prej.

Vodstvo turške armade je razpolagalo s potrebnim časom, da je zbralo svoje čete v predpisanih zbiralnih pokrajinah.

Tuji vojaški opazovalci so dognali, da so turški vojščaki v vsakem oziru dobro oboroženi. Novi topovi so izvrstni, zelo bogato je založena turška armada s strojnimi puškami. Konji so dobri in jih je dovolj. Preskrba vojske je izvedena moderno in odgovarja vsem zahtevam.

Vodstvo turške armade je izrabilo vse izkušnje iz vojsk na Balkanu. Glavno pozornost obračajo, da se vojska dobro preskrbuje. Intendantura, ki jo vodijo nemški inštruktorji, je na etapskih črtah, ki pridejo v poštev, nakopičila veliko živil. Zagotavlja se, da preskrba, ki v vojski na Balkanu ni dovolj dobro funkcionirala, zdaj odgovarja vsem zahtevam.

Rezerviste urijo že več tednov v orožju. Vrzeli, ki bodo nastale v armadi vsled izgub v vojski, bodo zato lahko izpopolnili. Posebno pozornost obračajo turško armadno vodstvo tudi na zdravstvene priprave. Predvsem v Odrinu in v Carigradu, a tudi v drugih mestih so vsa večja poslopja izpremenili v bolnišnice, vojake so cepili proti koleri.

Vojščaki so preskrbljeni s toplo obleko. Zbirke za »Rdeči polumesec« so se dobro obnesle. Razpoloženje armade je izvrstno.

UTRDI TEV OBREŽJA OB ČRNEM MORJU.

Bukarešt, 17. novembra. Ob Črnem morju se utrjuje obrežje in se pripravlja za polaganje min.

ANGLEŠKO-FRANCOSKO BRODOVJE OB MALI AZIJI.

Frankobrod, 18. novembra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Aten: Po zasebnih poročilih je zasidrano angleško-francosko bojno brodovje ob maloazijskem obrežju pri Tschanderlyju, kjer preišče vse ladje, ki vozijo mimo.

Boji med turško in rusko mornarico.

Carigrad, 19. novembra. Glavni turški stan je objavil včeraj sledeči uradni komunik: Turško brodovje, ki je šlo v Črno morje, da bi poiskalo rusko brodovje, je včeraj zadelo na višini Sebastopolja na dve oklopni ladji in pet križaric. Razvil se je boj. Sovražno brodovje je odplovalo v smeri na Sebastopolj nazaj, preganjano od turških vojnih ladij. — Turška »Agence Otomane« pa prinaša iz glavnega stana o tem boju sledeče poročilo: Turško brodovje je napadlo rusko, ki se je predrnilo obstreljevati Trapezunt, pred Sebastopoljem. Neka ruska oklopna je dobila težke poškodbe. Ostale ladje so ušle v smeri proti Sebastopolju. Naše brodovje jih zasleduje.

Dnevne novice.

+ **Podpisujte vojno posojilo!** Patriotizem našega naroda se je izkazal v tej vojski tako sijajno, da ga ne presega nihče. To je zapisano s krvjo na severnem in južnem bojišču. Da je naša armada doprinesla čudeže hrabrosti, je v velikem delu zaslug slovenskih vojakov. — Vojska bo pa dalje trajala kot se je mislilo. Kajti velikanstvo premoč so nagnali naši zaslepljeni sovražniki zoper nas. Z vzdržnim junštvom jih je treba slabiti do vsega trenutja, ko bo mogoče izvršiti zoper nje zadnji smrtni udarec, in tako zagurati trajan, časten mir. Vojska pa stane denar in zopet denar, vedno več, čim dlje vojska traja. — Vojne stroške mora država na vsak način pokriti. Navadni dohodki ne zadostujejo za ogromne vsote, ki se rabijo v ta namen. Zato ima država samo dvoje sredstev na razpolago: Poseben **vojni davek** ali pa **vojno posojilo**. Naša vlada se je odločila za vojno posojilo in to je hvalevredno, kajti težko bi prenašali narodni vojni davek v teh težkih časih. **Z vojnimi posojili se izogne potrebi, naložiti vojni davek.** To pa velja samo pod pogojem, da ima vojno posojilo **popoln uspeh**, to je, da zavodi in ljudstvo kupuje toliko vojnih zadolžnic, da bo državna potreba za vojno krita. Zato je **nujno potrebno**, da se vsakdo udeležuje tega posojila, kdorkoli le more. S tem izvrši **eminentno patriotsko dejanje** — obenem pa pripomore, da ne bo treba razpisati posebnega vojnega davka. — Podpisujte torej vojno posojilo! To storite tem lažje, ker ne zahteva ta patriotski čin **nobene žrtve**. Ravno nasprotno: Posojilo je razpisano pod tako izrednimi pogoji, da ima vsak, ki se ga udeležuje, **gotovo dobiček**. Glede na pogoje razpisa bo neslo to posojilo vsakemu, ki kupi zadolžnico, **okroglo šest odstotkov**, tedaj znatno višje obresti kot jih plačuje katerikoli zavod. Nes pametno bi bilo, zamuditi to ugodno priliko za vsakega, ki ima kaj raz-

položljive glavnice. Rok za priglasitev poteče v **torek opoldne**. Požuriti se je torej treba! Vsakemu gre v tej zadevi drage volje na roko **Kranjska deželna banka** v Ljubljani. — Nanjo naj se obrne, kdor želi porabiti ugodno priliko!

+ **Kdor se ne vojskuje z orožjem**, naj se vojskuje s svojim podpisom za vojno posojilo!

+ **Vojno posojilo.** Pri Kranjski deželni banki je podpisal g. Karol Pollak, predsednik deželne banke in tovarnar v Ljubljani, 25.000 K novega avstrijskega vojnega posojila. — **Kranjska deželna banka** je podpisala 100.000 K vojnega posojila.

+ **Uspehi vojnega posojila v Nemčiji.** Vsa uplačila do danes za nemško vojno posojilo so pokazala velikanski uspeh. Do sedaj znaša uplačena vsota 3578 milijonov mark, ki nam najboljše pokazuje moralno svest in patriotizem Nemcev.

+ **Vojaški dan na Štajerskem.** Ker so iz Gradca tudi razposlali na vse občine in župnijske urade pozive za pobiranje, opozarja slov. odbor v Mariboru te urade in slov. občinstvo Spod. Štajerja, da je vsled odloka c. kr. namestnika pobiranje vseh teh darov nad slovenskimi deželami na Štajerskem osredotočeno v slovenskem odboru v Mariboru. Treba je torej zbirati skupno iz slov. občin in župnij, da bodo tudi slovenski vojaki izvedeli na bojišču, kako se jih rokajci doma z ljubeznijo in požrtvovalnostjo spominjajo.

+ **Duhovniške vesti.** Župnijo Žalec v Savinjski dolini je dobil č. g. Anton Veterinik, župnik na Dolu, župnijo Sv. Jurij ob Ščavnici č. g. Franc Štuhec, kaplan pri Kapeh in župnijo Sv. Bolfenk v Slov. goricah č. g. Ferdinand Psunder, vikar v Ptujju. — Č. g. Josip Toplak, korni vikar stolne župnije v Mariboru je imenovan za vikarja mestne župnije v Ptujju, na njegovo mesto v Mariboru pride č. g. Alojzij Rozman, kaplan v Ljutomeru.

+ **General Auffenberg.** General vitez pl. Auffenberg je, kakor poročajo, ozdravel.

+ **Franc Sekol.** Iz Jarenine se nam poroča: Na bojišču v Galiciji je padel pešec 47. pešpolka Franc Sekol. Tako je vsaj razvidno iz uradnega izkaza padlih in ranjenih. Ali je omenjeni Franc Sekol, vrli naš mladi narodni bojevniki, nekdanji navdušen mladeniški organizator, posestnik in občinški svetovalec v Gačniku, še sedaj ni uradno potrjeno.

+ **Iz Amerike.** Dne 9. septembra je umrl v Cikagi Franc Celar. Rajni je imel šele 43 let, bil je oženjen. Doma je bil na Bregu, župnija Preddvor na Gorenjskem. — V Cantonu je zaspala v Gospodu žena Antona Koruna v starosti 37 let. Rajna je bila doma iz Bloške Police na Notranjskem. — Ameriški Slovenci se živo zanimajo za vojne dogodke na evropskih bojiščih in občudujejo hrabrost slovenskih vojakov, saj so kri naše krvi. Lep je že sklad ameriških Slovencev za prizadete družine v stari domovini. Upamo, da dosežejo Slovenci po končani vojni lepšo bodočnost. Slovenci so še zmeraj krepko vihteli meč v obrambo Avstrije in od pamtikeva so ji zvesti podaniki. Slovenci kakor vsi ostali avstrijski Slovani izvršujejo v sedanjih težkih dneh svojo podaniško nalogo napram habsburški monarhiji kar najsijajneje. Avstrijski Slovani doprinašajo take dokaze neomajane udanosti in zvestobe, da je slovanski klevetnikom kar sapo zaprlo. — O priliki kaj več. Pozdrav vsej domovini.

+ **Pogrešani begunci iz Galicije in Bukovine.** Mnogo družin, ki so vsled vojaških operacij iz Galicije in Bukovine begnile, je bilo ob priliki odpotovanja ali pa tudi med vojnjo ločenih in razpršenih, ker so posamezni člani rodbin deloma v Galiciji in Bukovini ali na prestopnih postajah ostali, deloma pa z drugimi transporti na druge postaje in kraje dospeli. Vsakdo, kdor iz Galicije ali Bukovine pobegne svoje pogoše, zamore to pri vsakem c. kr. okrajnem glavarstvu kakor tudi pri mestnem magistratu ter pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Ljubljani prijaviti. Za prijavo pogrešanih svojcev predpisane tiskovine so pri vseh zgornaj navedenih uradih na razpolago. Na podlagi teh prijav se potem uvede poizvedovanje po pogrešanih.

+ **Padli junak iz Slovenskih goric.** Od Sv. Benedikta v Slov. goricah se nam poroča: Že drugo žrtev je zahtevala domovina od naše fare. Na južnem bojišču je padel, zadet od srbske krogle skozi glavo, Franc Roškar, hmečki sin iz obče spoštovane, narodne hiše Roškarjeve na Dravnji. Njegov oče, sedaj častitljiv starček in prej dolgoleten župan drvarjski, je bil z rajnim Čolnikom soustanovitelj »Slov. Gospodarja« in njegov naročnik od začetka. Tudi rajni Franc je bil navdušen Slovenec, vnet pospeševatelj našega mladeniškega gibanja, ko je še isto bilo v povojjih, sotrudnik pri raznih društvihi, dopisnik in razširjevalec »Slov. Gospodarja«.

— **Črnovojniški nadporočnik** je postal Vincenc Janežič, črnovojniški poročniki pa Maksimilijan Haviček, Emil Petružilek, Fr. Valenta, Kamil Čada, Karol Puš, Anton Fon, Emil Sorko, dr. Anton Kern, Alfred Staudt, dr. Stanislav Flis, Franc Rybač in Vencel Šulc.

— **Subskribiral** je lastnik logarskega inš. upravnega urada v Šniberku, nj. svetost princ Hermann pl. Schönburg-Waldenburg pri podružnici c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani 12.900 K 5½% avstr. vojnega posojila iz leta 1914., tako da je z ozirom na že objavljeno subskripcijo logarskega inš. upravnega urada, Šneberg po 8.600 K tega posojila bilo od istega podpisovalca skupno prijavljenih pri našem zavodu 21.500 K vojnega posojila.

— **Odlikovan mariborski Slovenec.** G. Stanko Majcen, praporščak v rez. pri 27. pešpolku, je bil dne 30. oktobra zaradi izrednega junaštva odlikovan z veliko srebrno medaljo za hrabrost. Praporščak Majcen je od prvega dne našega vojskovanja na severnem bojišču ter je neprestano v bojni črti.

— **Dva brata praporščaka.** Makso in Franjo Robič iz Središča se nahajata v vojski; prvi, modroslovec na dunajskem vseučilišču, je bil težko ranjen na vzhodnem bojišču, drugi pa je bil na južnem bojišču odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda.

— **Iz vojaške bolnice v Budimpešti** je prejela »Edinost« sledeči dopis: Javljam Vam, da se z menoj nahaja v tukajšnji bolnišnici neki Jakob Podgornik iz Bukovega pri Grahovem ob Bači. Njemu so tudi nogo odrezali, kakor meni. Branil se je vse do zadnjega. Zdravniki so mu prigovarjali in prav tako tudi jaz, kajti šlo je za njegovo življenje. Z ozirom na to, da si Podgornik ne bo mogel tako lahko služiti kruha, se je obvezala neka baronica, da ga bo skozi tri leta podpirala dnevno z dvema kronama, neki zdravnik pa mu je zagotovil enako podporo za vse življenje. Tako bo revežu vendar pomagano. Vas pozdravljam, s spoštovanjem Anton Skomperle.

— **Parnik Austro-Amerikane ponesrečil.** Iz Trsta poročajo: Mali parnik Austro-Amerikane »Josefine« se je dne 17. t. m. na vožnji iz Istre v Trst potopil v višini Pulja. Vozil je premog. Od 12 mož posadke so rešili 6 mož, eden je mrtev. Ostale doslej pogrešajo. Vzrok nesreče še ni znan. Parnik »Josefine«, ki je bil prej pod imenom »Sultan« last avstrijskega Lloydja, je mal parnik s 500 tonami vsebine. Zgrajen je bil leta 1864. v Stettinu.

— **Na potopljenem podonavskem topovskem čolnu »Temeš«** se je nahajal tudi kot mornar Rudolf Simonič, bivši načelnik mariborskega »Orla«. Iz dosedanjih poročil ni posneti, ali se je Simonič rešil ali ponesrečil.

— **Avto združen s kapelo.** V Ameriki se že davno poslužujejo misijonarji kapele, ki je združena z avtom, da morejo oskrbeti dušno pastirstvo tudi na takih krajih, kjer ni nobene cerkve in tudi nimajo železnične zveze. V Nemčiji nameravajo tak avto s kapelo konuditi katoliškim kuratom, ki so na bojišču, ako se bo dobilo dovolj dobrotnikov, ki bi spravili skupaj zadostno vsoto. Misel to je sprožil v »Köln. Volkszeitung« neki »Br. Gottwills«. Vprašal je kar naravnost: »Kje bi se našel bogat katoličan, ki bi sedaj v bojnem času evharističnemu Gospodu vojnih čet dal tak avto na razpolago?« Kolika dobrota bi bil tak voz za naše vrle vojake in za naše požrtvovalne in trpeče duhovnike, ki oskrbujejo dušno pastirstvo med vojaštvom v vojski! Koliko vojakov bi bilo lahko večkrat pri sv. obhajilu, dočim drugače tedne in mesece čakajo zastoj na to veliko milost! Na tisoče avtovozov služi v vojni ranjenim in bolnim; ali se ne bi mogel dobiti eden, ki bi donasal moč, tolažbo in krepčilo žejnim in lačnim dušam? ... Ta oklic je bil objavljen dne 6. novembra. Danes je podpisanih v ta namen že čez 5000 mark. Ali bi ne bilo umestno, da bi podoben oklic objavili tudi naši avstrijski časopisi? Ko bo enkrat v rabi ena avtomobilska kapela, se bo ta stvar za armado splošno vpeljala, kar bo le v dušno korist in v neizmerno tolažbo našim vernim vojščakom. — Liga X.

— **Padel je na severnem bojišču** trgovec pri Sv. Trojici v Slov. Goricah Ferdinand Golob. — Pokopali so v Celju na bojišču padlega svetnika graške trgovske in obrtne zbornice Karola Mörtla.

— **Poročil se je** g. Anton Sovrè, nam. gimnaz. učitelj z gdč. Albino Schöner iz Krškega.

— **Kako bodo v Gradcu praznovali padec Belgrada?** Graški listi poročajo: Kakor izvem z merodajne strani, namerava vladni komisar v Gradcu ob, v kratkem času pričakovani padcu Belgrada, pustiti na Gradu 21 krat ustreliti; eno uro bo zvonil znani zvon »Lisl« na graškem gradu in znamenje, da naj domoljubno graško prebivalstvo razobesi v mestu zastave.

— **Razpis učiteljskih služb.** V krškem okraju: Nadučiteljska služba v Kalu pri Št. Janžu, učiteljska služba na enorazrednici v Dobovcu in na petrazrednici v Cerkljah. Natečaj do 15. decembra. — V kočevskem okraju: Drugo učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Fara vasi, učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli v Oslinici. Rok 18. december. — Upravištvu »Slov. Učitelja« prosi, da bi p. n. naročniki, ki so tekom počitnic izpremenili bivališče, in sedaj lista ne dobivajo, naznanili naslov.

— **Padel je junaške smrti** na severnem bojnem polju, zadet v glavo, četovodja 17. pešpolka Franc Pogačar, posestnik na Selu, sin znane Pogačarjeve družine v Vrbi. Blag mu spomin!

— **Umrla je pri Kranju** gospa Ivana Sporn, soproga prožnega mojstra.

— **Pogreša se** od 16. oktobra avskulant Jakob Mikolič, c. kr. rez. poročnik (Grenzschutzbatalion) 2/6 I. stotnija vojna pošta 308. Bil je ranjen na južnem bojišču. Vsa poizvedovanja, kje se nahaja, so brezuspešna. Prosi se, ako kdo o njem kaj ve, naj blagovolj sporočiti njegovemu očetu J. Mikolič, Rudolfovo.

— **Gališki begunci na Štajerskem.** V Brežice je došlo 370 galiških begunciev, za katere so pripravili stanovanja v opuščeni tvornici palic. Del begunciev stanuje v zasebnih stanovanjih. V St. Mihael na Zgoranjem Štajerskem je došlo dozdaj 1600 galiških begunciev. Večino so nastanili v neki nekdanji tvornici. Premožnejši begunci so se nastanili v zasebnih stanovanjih ali so pa odpotovali v druge kraje.

— **Na koleri umrl je** v Ljubnem (Zgor. Štajersko) v bolnišnici nadomestni rezervnik Jožef Lambrecht 10. pešpolka.

— **Zaprla so v Gradcu** 34letnega agenta Alojzija Vodenika radi hudodelstva poneverbe in ker je ogoljufal za 1680 kron.

— **V seznamu izgub št. 60 se nahaja** med drugim tudi sledeči častniki: Poročnik Lavrenčič Stanislav, 17. pp., 4. st., iz Postojne, ranjen; praporščak Papež Jožef, 75. pp., ranjen (na novo); stotnik Pučec pl. Draheim Egon, 7. lov. bat., ranjen; poročnik Riha Jožef, 75. pp., ranjen (na novo); stotnik Žerjav Alfons, 17. pp., iz Trčaja, ranjen.

— **Ladja z božičnimi darovi za otroke vojskujočih se narodov.** Iz New Yorka brozjavljajo z dne 14. t. m.: Danes je odpeljal parnik »Janus« z milijonom božičnih darov ameriških otrok tovarišem v Evropi. Najprej se ladja ustavi v Falmouthu, da odda darove, namenjene angleškim otrokom. Tu se preloži darovi za male Belgijce na drugo ladjo. V Havru izkrca »Janus« darove, namenjene za Francijo, v Neapolju pa za Avstrijo in Nemčijo. Potem se poda parnik v Solun, da izroči darove, namenjene balkanskim otrokom. Darove za Rusijo pripelje posebna ladja, ki odpluje jutri, v Arhangelsk.

— **Dr. Patta stalni poročevalec državnega sodišča.** Državno sodišče je nekdanjega predsednika drž. zbora dr. Roberta Pattaia izvolilo za svojega stalnega poročevalca.

— **Kvarantenska postaja v Vevčah.** V papirnici Leykam-Josefthal v Vevčah je pripravljena kvarantenska postaja s 350 posteljami za ranjene in bolne vojake, ki so namenjeni v Ljubljano. Neposredno z bojišča došle vojake bodo s postaje Zalog na posebnem železniškem tiru prepeljali v papirnico, kjer bodo ostali pet dni v kvaranteni, nato jih bo pa ljubljansko reševalno društvo v posameznih skupinah prepeglalo v ljubljanske bolnišnice. Za enkrat kvarantenska postaja v Vevčah še ni zasedena, enako tudi še ne škofovi zavodi v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je pripravljenih 1000 postelj za ranjence.

— **Kolera.** Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva poroča: Dne 15. novembra so bakteriološko dognali 7 slučajev azijske kolere na Dunaju, 4 v Kremnu (Nižjeavstrijsko), 1 na Koroškem, 4 na Češkem, 3 na Moravskem, 14 v Šleziji in 5 slučajev v Galiciji.

— **Vojna zemlja.** V zunanji seji pekovske zadruge se je sklenilo, da se uvede poizkusno s 1. decembrom za ceno 4. vinarjev za dobo enega tedna štiridelna vojna zemlja. Pričakuje se, da jo bodo marali peči tudi veliki obrati. Zemlja se uvede, da se omeji uporaba pšenične in ržene moke, ki se z dobavo izven dežele težko pokrije. Na žitu revna Štajerska je glede na dobavo krušnega žita zelo navezana na zunaj, osobito na Ogrsko.

— **Proglajenje Karol Pollakovih usnjarn v Ljubljani in Kranju za »državno varovana obrata«.** C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z odloko z dne 11. novembra 1914, št. 15.504/M. I., na podlagi določil § 1. cesarske naredbe z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 155, Karol Pollakovi usnjarni v Ljubljani in Kranju do preklica in nadalje za čas vojne za »državno varovana obrata« proglasilo.

— **Poštni promet z inozemstvom.** Poštni promet za ovoje s Španijo, ballar-

skimi in kanarskimi otoki in Portugalsko je na črti čez Italijo do nadaljnjega obvestila ustavljen.

— **Import preko Italije.** Kranjske firme, ki imajo interes na dobivanju blaga iz Italije, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice pojasnilo.

— **Prememba voznega reda na progi Trst—Buje.** C. kr. ravnateljstvo državne železnice naznanja, da se opusti od 20. nov. t. l. na progi Trst—Buje vlak št. 957 (odhod iz Trsta ob 2. 40 min. popoldne, prihod v Buje ob 6. 01 min. pop.) in nadomesti z vlakom št. 957a (odhod iz Trsta ob 5. 18 min. popoldne, prihod v Buje ob 8. 36 min. večer). Nadalje ne bo od tega dne naprej več vozil vlak št. 951 na progi Buje—Parenzo (odhod iz Buj ob 5. 50 min. dopoldne, prihod v Poreč ob 9. 15 min. dopoldne), ki je vozil le ob času trgatve.

Ljubljanske novice.

Ij šest bratov Ljubljancanov vojakov. Gosp. Anton Koleča, mizarski mojster v Hrenovi ulici št. 16, ima šest sinov pri vojaki. Šestega, Viktorja Koleča, ki je bil narednik pri 3. stotnici 7. lovškega bataljona, pogrešajo. Zadnje pismo, ki je pisal domov, je datirano 24. avgusta. Upajmo, da je tudi ta živ in zdrav. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči očetu.

Ij **Zdravniški sestanek** v petek dne 20. t. m. v Plzenski restavraciji pri »Roži« ob pol 8. uri zvečer.

Ij **Begunci iz Galicije.** Predvčerajšnjem je došlo v Ljubljano okoli 320 beguncev iz Galicije. Nastanili so jih v Kranju, Vel. Laščah in Ribnici. Včeraj se je pripeljalo v Ljubljano okoli 200 beguncev iz Galicije. Poslali so jih v Trebnje in Zatičino. Begunci so iz okolice Krakova.

Ij **V srbskem vjetništvu** je g. Srečko Potnik, poslovodja sodovičarske zadruge.

Ij **Dva vojaka umrla.** Tekom noči sta umrla v Ljubljani: Janez Čadež, vojak 17. pešpolka, doma iz Gorenje vasi pri Škofji Loki. Umrl je na tifus. — Umrl je ranjen vojak Peter Anton iz Plzna.

Ij **Iz ruskega ujetništva** je pisal Ljubljancan cand. med. Drago Vidmar, ki je služil kot enoletni prostovoljec pri 27. domobranskem polku. Že od 22. avgusta ni bilo o njem nobenega glasu.

Ij **Konja in voz poneveril.** Minuli teden je v Ladinji vasi nek mlad, neznan moški nakupoval poljske pridelke. Ko jih je dovolj nakupil, je prosil posestnika Jožefa Piškurja, da bi mu posodil konja in voz, s katerim bo nakupljeno blago odpeljal na določen kraj. Piškur je prošnji ustregeter neznanu posodil voz s konjem, a mu ga ta še dosedaj ni pripeljal nazaj in tudi ni upati, da to stori pozneje.

Ij **Zima vedno bolj trka na duri.** Danes ponoči je temperatura tako padla, da je v Ljubljani in okolici voda po raznih plitvih kotajah premrznila.

Ij **Na včerašnji semenj** so prignali 537 glav, in sicer 158 konj, 348 volov, 99 krav in 32 telet.

Haasenstejn & Vogler, delniška družba, znana anončna ekspedicija, je bila vsled vedno naraščajočega prometa primorana, omisliti si večje pisarniške prostore in si je v to svrhu dala sezidati lastno poslopje, ki je najmodernejše opremljeno in leži v središču dunajskih časopisnih podjetij, na znani Schulerstraß. Tvrška posluje sedaj samo: Dunaj, I. Schulerstraß 11.

Zasebna vest, da je naš rodbinski član

Jenik Ružička

padel pri vestnem izpolnjevanju vojaških dolžnosti je sedaj brezdomno potrjena.

Dne 20. oktobra 1914 pri Gornjem Bloševu od nasprotne krogije v glavo smrtno zadet je bil ravnatelj pokopan.

Lahka bodi vrlu slovenskemu fantu daljna poljska zemlja!

V Ljubljani, dne 19. novembra 1914.

Rodbina Ružička-Dolenec.

Zlate svetiljo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Veljable kosm. zoba-

distil sred-

stvo

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seydlin

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Izdaje konzorcij »Slovenca«.

Svetovna vojska

2. sešitek je ravnokar izšel.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca. Cetriletna naročnina (6 zvezkov) K 3.—, vsak posamezen sešitek velja 60 vin.

To delo, ki je opremljeno s krasnimi slikami, ne bo nudilo samo enotnega in nepretrganega popisa vojske, temveč bo padalo tudi v svojih prihodnjih sešitkih mnogo vojnih dogodkov, slik in črtic, ki jih niso prinesli časopisi. Uredništvo »Svetovne vojske« ima namreč na razpolago veliko izvirnih poročil, posebno od naših slovenskih vojakov. Delo bo torej nad vse zanimivo, tako da si je bo vsakdo shranil za spomin na težke dni svetovne vojske, katere je doživel. Časopisi se pogube, to delo pa bo ostalo nam in zanamcem za spomin na hude boje, katerih se je udeležilo toliko naših. — Zato naj ne bo slovenske hiše, ki bi te knjige ne hranila. Pa tudi vojakom, ki se bodo vrnili iz bojev, bo ta knjiga dragocen spomin in kronika slovenskega junaštva.

Družbenik Marijin.

Molitvenik za Marijine družbe. — Izdalo škofijsko vodstvo M. D. Drugi natis. Platno, rdeča obreza K 1:50, zlata obreza K 2:30, šagrin, zlata obreza K 2:80.

Ta dolgo pogrešani in zaželeni molitvenik za Marijine družbe je ravnokar izšel v novem natisu, lepi opremi in priročni obliki. Kakor prvi natis je razdeljena tudi ta izdaja na tri glavne dele: I. Pravilnik, II. Obrednik, III. Molitvenik. Cena je zelo nizka.

Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Spisal Anton Mrkun, župnik. Drugi natis. Cena z rdečo obrezo K 1.—, šagrin, zlata obreza K 2.—, fino vatirane platnice K 2:60, najfinerša teletina K 3:50.

Zaradi priljubljene vsebine in priročne lepe oblike se je že prvi natis tega molitvenika tako razširil, da je bilo vprašanje po drugem natisu vsesplošno. Nov natis presega glede na svojo zunanjo opremo in priročnost vse druge slovenske molitvenike; zadovoljil bo vsakega, ki si je želel lep in priročen molitvenik s primerno vsebino. Oblika je zares lična, velikost in debelina sta med seboj v tako prijetnem razmerju, da si ugodnejše oblike za molitvenik ne moremo želeli.

Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo.

Spisal Jernej Hafner, kaplan. Platno rdč. obr. K 1:20, šagrin zl. obr. K 2:20 najfinejša vezava K 3:20.

Stariši skrbite, da dobe Vaši sinovi, ki so odšli v vojno službo, ta molitvenik. Z njim jim bote dali najboljšega spremljevalca, ki jim bo klical v spomin Vaše zlate nauke in jih varoval, da ne zaidejo v tujini. Pa tudi tolažil jih bo in jim pomagal, da bodo vdano in zaslužno vstajali v mnogih naporih in nevarnostih vojaškega življenja. Tudi če jih smrt doleti na bojnem polju, jo bodo vdano sprejeli iz božje roke.

Tolažba dušam v vicah.

Priredil Frančišek Bleiweis, župnik. Drugi natis. Cena K 1:20, z zl. obr. K 2.—, najfinejši šagrin K 2:60.

Molitev za verne duše je sv. Cerkev vedno priporočala kot posebno zaslužno delo. Letos je pa spomin na mrtve zlasti na one, ki so darovali življenje na bojnem polju, še posebno oživel v naših srcih. V dolgih vrstah so položeni k večnemu počitku in njih grobovi ostanejo pozabljeni. Njih nima prošnja »prosite za nas« sega vsakemu kristjani globoko v srce. Ta molitvenik nas uči zaslužno molitev za mrtve.

Slava presv. Evharistiji.

Zbirka 75 Evharističnih pesmi za mešani zbor. Zbral in uredil Stanko Premrl. Cena partituri K 6.—, glasovi po 60 vin.

75 lepih za naše zборе primernih pesmi obsega ta zbirka. Zastopanih je 33 naših najboljših skladateljev. Izbira je torej lična zadostila, da bo našel vsak pevovodja v nji svojemu zboru prikl. pesmi v izobilju. Najpriprostejši cerkveni zbor na deželi do najz. lejših korov v mestu mora zadovoljiti ta zbirka.

Zemljevid Gorenjske.

Cena 80 vin.

Ta zemljevid je na novo izdelan in z vso skrbnostjo prirejen. Širok je 1 m, visok pa 60 cm in bo prav dobro služil ne le turistom, temveč tudi za domačo rabo. Dobil se bo tudi napet na platno s palicami za na steno, pa tudi zložitljiv v žepno obliko.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

3159

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sožalja, potem bridke izgube našega ljubljene očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ivana Podkrajška

osobito pa za častno spremstvo c. in kr. oblasti, c. in kr. majorju g. O. Teišu, gg. c. in kr. častnikom in moštvu, darovalcem lepih vencev, ter vsem drugim udeležencem pogreba izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo.

3195

Žalujoci ostali.

1308

smrekovih in jelovih blodov prodaja županstvo na Jezerskem potom javne dražbe, ki se bo vršila dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne pri Štulerju. 3194

3193

Svetovna vojna.

Kljub sedanjim razmeram prodajam raznovrstno blago za dame, gospode in otroke, radi ogromne zaloge, po najnižjih cenah. — Novosti v konfekciji za dame in deklice. — Najnovejši kroji in vzorci sportnih in drugih oblek, raglanov, zimskih sukenj, kakor tudi različnih kožuhov ter modernih simskih hlač. — Ogromna izbira različnih oblek za dečke in otroke.

Ljubljansko, prej angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5—6.

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpe-ljana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod številko 3134.

Gospa ali gospica,

ki zna dobro šivati perilo, je zmožna slovenščine in nemščine ter je sposobna za vodstvo šivalnice, se sprejme proti dobri plači. — Ponudbe pod »Trajna služba št. 3010« na upravništvo »Slovenca.«

Trgovski učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod »pošten dečko« F. B. na upravo lista.

Več tesarjev

se še sprejme za zunanje delo takoj proti dobri plači. Vpraša se pri FRANC PUST-u, tesarški mojster, Ljubljana, Streliška ulica. 3191

Pri epidemijah in vseh nalezljivih boleznih

Mattonijeva

je odlično zabranjevalno sredstvo

Giesshübler - kislica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Šarabon, Mih. Kastner, P. Lassnik.